

В НОМЕРЕ:

9

Тебе сегодня 60!

10

Еда без вреда

15

Тыйым сөздер –
тәрбие көзі

ГАЗЕТА
ПАВЛОДАРСКОЙ
ОБЛАСТНОЙ
ДЕТСКО-ЮНОШЕСКОЙ
ОРГАНИЗАЦИИ

№№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

сөнің әлемін

Республика күні құтты болсын!

25 қазан

РЕСПУБЛИКА
КҮНІ

Туған жер

Көріністі сырға толы ойға алдым
Бір мекені талай жері қайнардын
Сағынамын шалғай кетсем егерде
О, туған жер, қасиетінен айналдым

Көрсемде жиі зәулім үймен қаланы
Құштарлықпен бойлап алды сананы
О, туған жер, сенсің алтын бесігім
Өсіретін талай дарын, дананы

Қыран болып сенен алғаш көктедім
Сенде өткізген қызық шағым көп менің
Үйреткен жақсыменен жаманды
О, туған жер, сенсің алғаш мектебім

Саған бүгін жырмен шапан жабамын
Көңіліңді торламасын нала мұң
О, туған жер, топрағыннан мен сенің
Мәңгілікке тыныштықыңы табамын

*Иманғазы Қадырхан
Ы.Алтынсарин атындағы
дарынды балаларға арналған
облыстық қазақ гимназия
интернатының оқушысы*

2стр.

№№19-20
(400-401)

от 31 октября
2023 года

С МИРУ ПО СТРОЧКЕ

Мечты сбываются

На Новый год я загадала желание, чтобы папа свозил нас за границу. И вот мечта моя сбылась. В июле в 11 часов ночи мы выехали из Успенки и поехали в сторону Омска. Проехали через город Калачинск. Обезжая город, мы увидели на аэродроме вертолеты, самолёты для спортивного использования и для МЧС. Ехали мы долго, заехали через районный центр Муромцево. Дорога привела нас в Петропавловку, где находится винокурный завод. Там написано: Объект культурного наследия регионального значения. Памятник промышленной архитектуры.

Мы нашли в лесу сосну-долгожительницу, которая выше,

старше, больше и шире меня. Даже моя бабушка не смогла обнять сосну. Нам понравилось ходить по лесу, там набрали лесных цветов, насобирали земляники.

Далее мы вернулись в Муромцево и оттуда поехали в село Дурново. Там много лесов, такое ощущение, что деревня выросла среди леса. Мы решили пройтись с папой и посмотреть местные

красоты. Мы попали в крапивный капкан. Крапива не давала нам собирать ягоды, она покусала мои руки. Руки были в крови. Папа на руках вынес из леса, и мы благополучно дошли до дома.

Да, поездка за границу мне очень понравилась. На следующий год мы снова поедем всей семьей к родственникам в Омскую область. За границу!!! Папа поможет дяде построить баню, а мы будем отдыхать, веселиться, наслаждаться красотой Омского края.

**Виктория Бойко, 2 а класс
СОШ имени Ахмета
Байтурсынова
Успенский район**

Наш мини- центр – юбиляр

Нашему мини - центру «Мәлдір бұлақ» исполняется 15 лет! Впервые порог «садика» перешагнули дети 2004 - 2005 годов рождения. Мама рассказывала, что в числе первых в мини- центр ходила наша Вика (моя старшая сестра) и другие дети. Потом они вместе пошли в первый класс – казахский и русский.

Я сама ходила в этот мини-центр. Мы с моей подругой Шлегель Эвелиной играли вместе, теперь вспоминаем самые разные моменты, веселые, смешные и не очень. В казахскую группу ходила

ли спать днем. Что мы любили? Праздники и утренники, потому что каждый что – то вкусное приносил к чаю, после утренника у нас всегда было чаепитие вместе с родителями и воспитателями.

У нас была хорошая воспитательница – Репп Наталья Владимировна. Мы учили короткие стихи, пели песни, танцевали, ходили на физзанятия (по – школьному, физкультура) в школьный спортзал.

Я очень скучаю по садику и хочу обратно. Но это невозможно.

Поздравляю наш родной мини-

Ясмин Жұмабай. В ее группе были дети гораздо младше. Как – то раз Ясмин так расплакалась, что у нее нет подруг, что через время ее перевели в нашу группу. С той далекой поры мы всегда вместе: на выпускном и соревнованиях, в столовой и на чаепитиях.

Что мы не любили в садике? Есть кашу, хотя она была вкусная и полезная. А еще не люби-

ли центр с юбилеем и искренне желаю процветания, успехов, а воспитателям – здоровья и много – много детей. Это – наши будущие ученики!

С юбилеем, наш любимый садик!

**Арина Пирогова, 8 б класс
Павловская СОШ
Успенский район**

Конкурс школьных клубов «Адал Ұрпақ»

13 октября 2023 года. Пятница. 6 часов утра. На школьном автобусе мы, ученики 5-8 классов Павловской школы, едем в город Павлодар. Наша дорога привела нас во Дворец школьников. С волнением мы заходили во Дворец. Знаете, это было очень большое мероприятие.

Наши учителя объяснили, что мероприятие организовали Управление образования Павлодарской области, Департамент Агентства Республики Казахстан по делам государственной службы и противодействию коррупции по Павлодарской области и единая детско-юношеская организация «Жас Ұлан». В мероприятии приняли участие 18 добровольных школьных клубов «Адал ұрпақ» – победители городских и районных конкурсов.

Оказывается, слет «Адал Ұрпақ» проводится с 2017 года. Мероприятие проходило в два этапа. Первая часть состояла из двух конкурсов – конкурс театрализованных представлений на тему «Жемқорлыққа қарсы – болашақ ұрпақ» и презентация

отчета о проведенных мероприятиях в 2022-2023 учебном году «Антикоррупционное воспитание учащихся». Мы поняли, что мы лучшие в Успенском районе. Участие в конкурсе помогает рас-

крыть наши творческие способности.

Во второй части слета состоялся брифинг «Что мы знаем о коррупции?». С нами работали известные люди Павлодара: руководитель Центра развития

молодежных инициатив Ризат Рахимжанов и методист Дворца школьников Айжан Оразбаева. Из выступлений гостей мы узнали, что коррупция является одной из самых актуальных проблем для

общества, и ее последствия препятствуют социальному развитию нашего государства. Ризат Рахимжанов отметил, что коррупция для молодого поколения – это угроза будущему. Мы, участники мероприятия, задавали вопросы

гостям брифинга и получили ответы.

Самая волнительная часть мероприятия – это, конечно же, награждение.

Гран-при завоевала команда «Жалын» СОШ имени Муткенова Актогайского района. Дипломом 1 степени награждены команды СОШ № 11 г. Экибастуза и СОШ № 26 г. Павлодара. Почетное 2-ое место завоевали команда «Алаш» Баянаульского района и команда «Әділет» района Аққулы. 3-го места удостоилась команда Областной школы для одаренных детей «Жас Дарын» и команда «Жас қыран» города Аксу.

Мы получили Благодарственное письмо. Мы счастливы, будем готовиться и снова участвовать.

**Артем Гуляев 8 б класс
Тамирис Кушмагулова –
6 класс
Дария Орумбаева – 6 класс
Павловская СОШ
Успенский район**

Акция «Дары природы»

Я, Богдан Питраков, воспитанник кружка «Школа юного исследователя», принял участие в акции «Дары природы» областного проекта ЭКОboom. Цель акции: создание коллекции семян в упаковке, сделанной из бросового материала. В качестве упаковки использовал тортницу, картон из-под коробки от обуви, мешочки для семян изготовил также из пакетов от упаковочного материала, ленточки – от упаковки цветов. Семена собирали всей семьей на дачном участке. Это семена

гороха, фасоли, бобов, эти семена мы собирали еще летом. Я их отнес к одному семейству бобовых, нашел в интернете о них информацию и разместил в своей коллекции о пользе для человека. Следующим этапом было изучение свойств томатов, и я также разместил о них информацию в коллекции. Семена тыквы и дыни относятся к одному семейству тыквенные. А самыми интересными семенами в моей коллекции являются дуб и каштаны, эти семена мы привезли из Алматы,

в октябре. Каштаны у нас не растут, но я собрал семена, чтобы посадить их в горшке для цветов. В моей мини коллекции есть еще косточки сливы, семена овса и многое другое. Благодаря этому проекту я узнал о пользе растений, овощей и фруктов. Свою коллекцию я отдам младшим кружковцам для изучения.

**Богдан Питраков,
СОШ № 39
3 «Г» класс**

3стр.

№№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

Наш праздник

«Наше знамя – независимость. Наша цель – мир и благоденствие. В этом мире у нас есть лишь одна Родина – это Казахстан!»

В канун празднования Дня Республики в школе состоялся яркий праздничный концерт «Менің Қазақстаным – менің Отаным». С поздравительным словом выступила директор школы Жантими-

образования Павлодарской области. Во время концерта вынесли шашу.

Школьниками в песнях, стихах и танцах были воспеты красота и богатство родной земли. Ведущие концерта рассказывали зрителям о значении праздника, его истории, любви к родной земле.

Прозвучали произведения на казахском и русском языках. На

рова М.Ж., а также вручила благодарственное письмо Смаилова А.А. от руководителя управления

сцене с большим успехом выступили как ребята постарше, так и малыши. Зрительный зал встре-

чал выступления юных артистов бурными аплодисментами. Приняли участие в концертной программе учащиеся 1а, 7б класса, Музыкальные подарки были подарены от 2а класса, 3а класса, 4а класса, 6а класса. Савченко Дарья подарила зрителям песню «Отан». Ученицы 7а класса выступили с танцевальным номером «Улытау». И в завершении праздничного концерта ученицы Зинковская Юлия, Кабдырова Рената, Еремеева Ульяна выступили с патриотической песней «Біздің елім осындай». Концертная программа, посвященная

Дню Республики, завершилась словами: «Пусть будет высоким твой шанырақ, пусть будут широкими твои стены и прочной будет основа твоего дома».

В этот знаменательный день желаем Вам крепкого здоровья, благополучия и стабильности! Пусть в каждой семье всегда царят мир, согласие и взаимопонимание. С днем Республики!

Шабамбаева А.Ж.
Заместитель директора по воспитательной работе
район Терекөл

Это наша История

На календаре 2023 год. А прошедший, 2022 год, стал особым год в истории нашей родины – Республики Казахстан. Столице страны вернули историческое название – Астана. 25 октября впервые после 2009 года отмечался День Республики.

В 2023 году празднование Дня Республики вошло в добрую традицию. Итак, День Республики. Накануне большого государственного праздника в Павловской средней школе прошли яркие, запоминающиеся мероприятия. Обо всем по порядку.

На доске объявлений красовалось объявление о мероприятиях, приуроченных ко Дню Республики.

Во всех классах прошли классные часы. Яркое оформление, высказывания выдающихся людей, чтение стихотворений, беседы – все это было использовано на тематических классных часах.

В спортивном зале школы учи-

ли время.

В школе прошла торжественная линейка, на которой учеников 5 – классов приняли в «Жас Ұлан». Ведущие линейки на двуязычии – учитель русского языка и литературы Павлюк Н.И. и учитель казахского языка и литературы Есенгельдинова Г.Ж. В церемонии приняли участие директор школы Сатыбаева Г.М., ЗДВР Удербасова С.Е., президент школьной детской организации Кумуков Расул. Учащиеся 1-4 классов торжественно вошли в детскую организацию «Жас Қыран».

На школьной линейке прошло массовое исполнение Гимна Республики Казахстан.

Любовь к Родине начинается с любви к родному языку. Через родной язык, русский язык учащиеся приобщаются к культуре своего народа, к культуре народов, проживающих рядом. А также через приобщение к литературе, к чтению. Этому способствует

Традиция живет. Работы ребят направляются в газеты «Дружные ребята», «Твой мир».

ственные за мероприятия Кушмагулова Д.Б., Шимбаева Б.Д., Шакенов Р.Ш, Аусагитова А.К.,

Яркое, красочное объявление приглашало на праздничный концерт всех желающих послушать патриотические произведения, отдохнуть, прикоснуться к миру прекрасного. Творческие способности взрослого населения, коллектива группы «Незабудки», работников ДК, сельской библиотеки, учащихся школы нашли свою реализацию в праздничном концерте.

Выступление ведущих на двуязычии – учителя казахского языка и литературы Сулейменова М.А. и методиста ДК Бакулиной Л.В. – сразу же приковало внимание зрителей к сцене. С приветственным поздравлением к собравшимся обратился аким Коньрозекского сельского округа Кумуков Р.З. На концерте аким вручил «Поздравительные открытки» акима Успенского района известным жителям села, труженикам округа - Руководителям КХ Сейтказинову Д.З. и Рысмаганбетову И.К., труженице тыла Удербасовой К.С., ветерану труда Бечеловой Р.К.

На концерте звучало выразительное чтение патриотических произведений, хорошо подготовленные номера, танцы – все это позволило собравшимся зрителям с пользой провести время и получить эстетическое наслаждение от увиденного и услышанного. Концертная программа – это труд, терпение и творчество, креативный подход большого коллектива единомышленников. Классные руководители 1- 11 классов, ответ-

Гусарова Е.А., Удербасова Д.Б. творчески отнеслись к подготовке концертных номеров. В подготовке танцев и танцевального флешмоба активное участие приняла учитель физкультуры Молдабаева Е.И. Зрители очень тепло принимали самодеятельных артистов. Во время мероприятий и после них были сделаны видео и фотосъемки.

Ко Дню Республики руководитель КХ «Алдияр» Сейтказинов Даулбай Зиадинович получил из рук акима Павлодарской области медаль «Ерен еңбек үшін». Эта медаль – не только заслуженная, высокая оценка труда руководителя известного в области КХ, но и пример для подрастающего поколения о важности труда в жизни человека. Это – пример для патриотического воспитания молодежи.

Проведенные мероприятия способствуют патриотическому воспитанию подрастающему поколению. А работы, опубликованные в Инстаграмм, позволяют всем, без исключения, увидеть и услышать, как были проведены те или иные мероприятия. Коллектив Павловской средней школы принял активное участие во всех запланированных мероприятиях.

Варава Р.П. ветеран труда,
учитель РИЛ
Павловская СОШ Успенский район

теля Удербасова Д.Б. и Молдабаева Е.И. провели спортивное мероприятие с учащимися 4 -6 классов.

В школьной библиотеке (Сергиенко Т.В.) была подготовлена тематическая выставка на тему: «25 октября – День Республики». Здесь же, в школьной библиотеке, прошла интеллектуальная игра для учащихся 11 класса. Ведущая игры Қайыр Жанел рассказала об истории праздника. Учащиеся разделились на команды. Вначале команды на время ответили на вопросы из истории Казахстана. В ходе игры игроки собирали фигуры - символы, из ключевого слова «независимость» нашли более маленькие слова. Учащимся понравилась игра, с пользой прове-

реализация проекта «Читающая школа».

Учитель русского языка и литературы Варава Р.П. провела поэтический марафон для учащихся 3,6 классов. На марафоне прозвучали стихи казахстанских поэтов о родине, о родной земле, о языках. Ребята показали, что могут выразительно читать патриотические произведения. А ученица 8 а класса Жұмабай Ясмин на русском языке написала 2 сказки о любимце казахского народа – мудреце, защитнике обездоленных - об Алдаре – Косе. В школе существует добрая традиция - после изученных произведений писать творческие работы о любимых литературных героях.

ТЕМА

Биыл көрнекті ақын және әдебиет қайраткері Мағжан Жұмабаевтың туғанына 130 жыл толды. Оның есімі мен шығармашылығы қазақстандық мәдениет пен әдебиеттің ажырамас бөлігі болып қала береді. Мағжан Жұмабаевтың өмірі мен әлемдік әдебиетке қосқан үлесін қарастырайық.

Мағжан Жұмабаев 1893 жылы 25 маусымда Макинское ауылында, көшпенділер отбасында дүниеге келген. Оның балалық және жастық шағы еңбек пен білімге деген құштарлыққа толы болды. Мағжан орыс мектебінде білім алғандықтан, орыс

әдебиеті мен мәдениетімен таныс. Ол сондай-ақ шығыс әдебиеті мен фольклорымен танысу үшін араб және парсы тілдерін оқыды.

Мағжан Жұмабаев қазіргі қазақ поэзиясының негізін қалаушылардың бірі болды және өз дәуірінің әдеби өміріне белсенді қатысты. Оның Отан мен табиғатқа деген терең сезіміне толы өлеңдері оқырмандардың жүректерін жаулап алуда.

Оның қазақтың ұлы ақындары Айманкеш Шолпан мен Абай Құнанбаевқа арналған «Айман-шолпан» және «Абай» поэмалары ерекше танымал. Бұл туындылар

Қазақстанның мәдени мұрасын, ұлттық мақтанышын, рухын бейнелейді.

Мағжан Жұмабаев сондай-ақ белсенді қоғам қайраткері және ғалым болған. Ол этнография саласында қазақ халқының дәстүрлерін, әдет-ғұрыптарын зерттеді. Оның осы тақырыптағы зерттеулері мен мақалалары Қазақстанның мәдени мұрасын сақтауға және зерттеуге қосқан құнды үлесі болып саналады.

Мағжан Жұмабаевтың шығармашылығы оқырмандар мен жазушылардың ұрпақтарын шабыттандырады. Оның по-

эзиясы мәдени дәстүрлер мен ұлттық бірегейлікті сақтаудың маңыздылығын еске салып, тірі және өзекті болып қала береді.

Әйгерім Айтқұл

№№19-20
(400-401)

от 31 октября
2023 года

Менің сүйікті Отаным!

Мен үшін Отан бұл тек қана туып өскен жерім емес, балалық шақтан естеліктерге толы, ата-анам мен менің жақын адамдарымның мекені. Менің Отаным-Қазақстан! Бұл баға жетпес елім өзінің тамыры терең тарихымен, рухани құндылықтарымен ерекшеленеді.

Қазақтың тарихы-б.з.б 3-2 ғасырлардан өз бастауын алады. Тарихқа үңілсек, өзіміздің Тәуелсіздігімізді алу үшін 2 мыңнан астам жыл қажет болған. Осы жылдар аралығында қазақ еліміз мыңдаған, миллиондаған ата-бабаларымыздан айырылды. Мәселен, Жонғар шапқыншылығы кезінде де, патша үкіметінің кезінде де, тіпті Ұлы Отан соғысында да қазақ халқы артқа қарамай, жарқын болашақты армандап, 1991 жылы көптен күткен тәуелсіздігіне жете алды. Бұл еліміздің батыл, патриотты, болашағына нық баса алатынын көрсетті.

Сонымен қатар, қазақ елі бұрынан халықтар арасында өзінің қонақжайлылығымен танымал. Ол тек қана үй ішіндегі қонақ күтумен шектелмей, ұлттық мемлекеттік деңгейге дейін жетті. Қазақстанда 130-дан астам ұлт өкілдері тату-тәтті өмір сүріп жатыр. Бәрі де ұлттық салт-дәстүрлер мен көзқарастарды құрметтеп, бір шаңырақ астында ынтымақтықта қолма-қол келуде.

Менің ойымша, қазірде

Қазақстанды үлкен болашақ күтуде. Еліміз тәуелсіздік алғанына көп болмаса да, қарқынды түрде дамуда. Ал біз еліміздің патриоттары ретінде жарқын болашаққа сеніммен қарап, өз үлесімізді қосуға бар күшімізді салуымыз керек. Сонда ғана Қазақстан дамыған елдердің арасына кіріп, халқымыз ұзақ уақыт бойы бейбітшілік пен тұрақтылықта бақытты өмір ғұмырын өткізеді.

Біз Қазақстанның патриоты ретінде еліміздің болашағын уайымдап, оның дамуына өз үлесімізді қосуға бар күшімізді саламыз. Өткен тарихымызбен мақтанып, оның бүгінгі күні мен ертеңі үшін аянбай тер төгіп, өмірімізді арнаймыз. Себебі біздің Қазақстанымыз - ең қымбат, сүйікті мемлекетіміз, гүлдене бер Отаным!

**Аружан Керімхан,
Абай атындағы дарынды
балаларға
арналған мектебі,
10 сынып**

25 қазан - Республика күні

Еліміздің ежелден аңсаған асыл арманы-егемендік. Егемендігімізді алғалы биыл 32 жыл толып отыр. Халқымыздың қалауы-Мәңгілік ел

атанып, өз тәуелсіздігін алу еді. Республика күнінің тарихы сонау тоқсаныншы жылдардан бастау алады. 1990 жылы 25 қазанда 'Қазақ КСР-нің мемлекеттігі егемендігі туралы' декларация қабылданды. Сол сәттен бастап-ақ егеменді Қазақстан өзіндік көзқарасы бар жеке мемлекет ретінде танылды. Аталған мерекені жасөспірімдердің бойына сіңіру керек деп ойлаймын. Тіпті бұл күні қазақстандықтар демалады. Бұл жайлы біздің мектебімізде, барлық сыныптар тәрбие сағатында айтып өтті. Бақытқа жетер даңғыл жолдың бірі – туған Отанды сүюден басталатынын түсіндірілді. Ұлттық

мереке қарсаңында Отанға деген патриоттық сезімдерін ояту мақсатында 25-қазан Республика күніне арналған тәрбие сағаты Гимн орындаумен басталып ауызша журнал түрінде өткізілді. Тәрбие сағатына мектебіміздің «Кәусар бұлақ» ата-әжелер мектебінің мүшелері қонаққа шақырылып «Отаным-баға жетпес байлығым!» тақырыбындағы тәрбие сағатын сыныппен, тәрбиешімен бірлесіп өткізілді. Болашағымыздың маңызын түсінер уақыт келді. Біз тәуелсіздігіміздің маңызын түсінбей жатып, болашаққа қадам басуымыз екіталай. Ұлы ағартушы, халқымыздың рухани көсемі А. Байтұрсынов: «Балам деген жұрт болмаса, жұртым дейтін бала қайдан өссін» деген екен. Біз тек перзент емес, еліміздің ертеңі, нұрлы болашағымыз. Сол себепті бала кезден бастап терең білім меңгеріп, Туған еліміздің биікке ұшар сұңқары, патриоттық сана-сезімімізді қалыптастыру арқылы, тәуелсіздігімізді одан әрі нығайтатынымызға сенімдімін! Республикамыздың рухын бір көтеріп қоятын әрі жылына бір рет келетін Республика күні құт-береке әкелмей Республика күнін атап өту-міндетіміз.

**9 «а» сынып оқушысы
Базар Аяулым
Жетекшісі:
Байтохина Меруерт**

Бала – ата-анасының айнасы

Үздіксіз заман ағымының дамуымен бірге адамзаттың мінез-құлқы да күн сайын өзгеруде. Таңдауы мен талғамы бөлек жастардың қазіргі таңдағы тәрбиесі қандай? Балаларына барлық жағдайды жасап бергісі келіп, ақша табу мақсатында тек сыртта жүретін ата-аналардың беріп жатқан тәрбиесі қандай екен? Қазіргі заманның жастарын, өскелең ұрпақты қалай дұрыс жолға салуға болады? Қозғайтын мәселе – осы.

«Өке көрген оқ жанар, шеше көрген тон пішер» дейді дана халқымыз. Осы мақалдың қазіргі таңда мәні қалды ма? Қазіргі таңда жастар өз бетімен, дәлірек айтқанда ғаламтор арқылы өмір сүруге дағдыланған. Олардың басты тәрбиелеуші құралы – ұялы телефондары. Сырластары да, мұндастары да сол. Бар мамықты астына төседім, бар тәттіні аузына салдым деп ойлайтын ата-ананың бар ойлайтыны – баласын ешкімнен кем қылмай өсіру. Бірақ, олардың кейде ескермей, қалдырып

қоятын дүниелері – балаларымен сырласпау, жеке қалмау, оларға уақыт бөлмеу, не істеп, не қойғандарынан хабардар болмау. Міне, басты проблемамыз – осы. Жас кезінен бастап жасөспірімдердің бұзақылық әрекеттерге баруы немесе ерте кезінен ана атануы, қараусыз қалуы, барлық іштегі сырының айтылмай «жалғыз» қалуынан депрессияға ұшырап, өз-өзіне қол жұмсауы... тізе берсек, жалғаса беретін ұзақ тізбек. Бұл мәселенің шешімі бар ма? Әрине бар, бірақ, қалай? Мысалға алайық, бір түйінді шешудің екі түрлі жолы бар: бірі – қайшымен қию, екіншісі - сол түйінді қалай болса да қолмен шешіп алу. Бірі оңай, бірі – қиынырақ. Біз оңай жолын таңдай салып, жас өмірге балта шаба салып, келте қылмауымыз керек немесе екінші нұсқадағыдай түйінді қынап ашпауымыз керек. Біз о баста не түйінді болдырмауымыз керек немесе он қатты түйіндемеуіміз керек. Бұдан шығатын қорытынды: баланы о бастан дұрыс бағытта

тәрбиелеу керек. Ненің дұрыс, ненің бұрыс екенін кішкентайынан ұрыс арқылы емес, саналы түрде жеткізе білсе, бала соны сол қалпында қабылдайды. Ашулы түрде ұрыспен жеткізген сөз ол баланың миы қабылдаған күнде де ол ережені бұзса, депрессияға шалдығып, қателігін мойындауға қорқа бастайды. Бәрі осылай түйінделе-түйінделе үлкен шешілмес мәселеге айналады.

«Жеті жасқа дейін балаңды хандай күт, жеті жастан кейін құлыңдай жұмса, он бес жастан асқан соң досыңдай сырлас» дейді. Көптің сөзінің жаны бар. Он бес жас – баланың жаңа дүниелерге елітіп, ешкімді тыңдағысы келмей, өзінің позициясын көрсеткісі келіп тұратын өтпелі кезеңінің бастау алар шағы. Демек, сол кезеңдерде балаға психологиялық қолдау керек. Ол кімнен болу қажет? Әрине, ең біріншіден, баланың ата-анасы баланы қолдап, қолпаштап, досындай сырлас болып, тәрбиелей білу қажет. Оның жағдайын түсіне отырып, досы ретінде

артықшылығы мен кемшіліктерін, қателіктерін емін-еркін айта алар болса, ол барлығын сол кезден түсініп бастайды. Егер оған ұрып-соғу арқылы түсіндіремін десеңіз, тек кері кеткеніңіз. Оның соңы жоғарыда келтірілген мысалдардағыдай тек қайғылы жағдайларға әкеліп соғуы бек мүмкін. Сол себепті бала тәрбиесінде баланы досыңыз етсеңіз, ата-ана мен бала арасындағы өзге бөтендік шекара жоғалып, ерекше қорған көрініс табады.

Жасөспірім бала – жаңа өсіп келе жатқан жас бұтақ. Оны қалай баптасаң, солай өседі, сондай жеміс береді. Сіздің әрбір жасаған қимылыңыз – сіздің берген тәрбиеніз екенін ұмытпаңыз.

Бала – ата-анасының айнасы. Ата-ана қалай тәрбиелеп қалай бағыттайды, бала солай қарай ұшады.

**Ақсу қаласы, Айнакөл орта
мектебінің
физика пәні мұғалімі
Ережепова Асылзат**

№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

Аққулы ауданында Әкелер күні өтті

Аққулы ауданының мектептерінде күзгі демалыс кезіндегі жоспарын асыру аясында біртұтас тәрбие бағдарлама аясында Әкелер күні өткізілді.

Мақсаты - Бала тәрбиесіндегі әкенің алар орнының маңыздылығын түсіндіру бол-

са, міндеттері - Бала тәрбиесінде әкелердің қолқорлығы, отбасылық міндеттері жайлы түсінік беру. Мектеп оқушыларының түрлі келеңсіз оқиғаларға бой алдырмауларын қалыптастыруда

әкелердің жауапкершіліктерін арттыру. Оқушыларды тәртіпті болуға, мектептің ережесін орындауға бір-бірімен дұрыс қарым-қатынас

жасауға, отбасында ата-ананың тәрбиесін дұрыс қалыптастыруға тәрбиелеу.

Әр аудан мектебінде жоспар бойынша түрлі шаралар әр форматта өткізілді: «Әкенің орны бір бөлек», «Келіңіз, сұхбаттасайық!», Әке отбасындағы балалары үшін қандай үлгі-өнеге көрсетуі ке-

рек?, «Менің әкем алтынан да қымбат» атты ойыны; қамшы өру шеберлік сағаттары мен спорт шаралары. Әр шараның соңында жылы лебіздер білдіріп, әр қатысушыларға тәтті сыйлықтар мен алғыс хаттары сыйланды.

Асем Оспанова,
Аққулы ауданы
Білім бөлімінің әдіскері

«Кітап – рухани қазына»

Мен кітап оқығанды жақсы көремін. Себебі, рухани байлықтың бәрі - кітапта деп атам айтты. Мені кітап оқуға

атам үйретті. Егер кітап оқысаң, сен өскенде үлкен білімді, сауатты адам боласың,- деп айтты. Қазір мен сияқты балалар кітап оқудың орнына телефонда көп отырып, ойын ойнайды.

Сондықтан, кітап оқу ойымыздың дамуына, қиялымыздың ұшқыр болуына, сөздік қорымыздың артуына өзіндік зор ықпал тигізеді анық. Кез келген өмірдегі сұрақтардың жауабын кітаптан табамыз.

Қазіргі кезде кітапты оқымайды деген түсінік қате деп ойлаймын. Бойына ақыл мен білімді сіңіре алған кітапты оқудың бізге көп пайдасы бар. Кітап адамның өз-өзіне деген сенімін арттырып, бойына күш береді.

Павлодар қаласы
«Мәшһүр Жүсіп ат. ЖОББМ»
1 «А» сынып оқушысы
Болатова Самира
Мұғалімі: М.Бегалина

Менің қалам

Мен өз қаламды жақсы көремін. Павлодар қаласы өте әдемі жер. Мұнда көптеген сауда орталықтары, саябақтар, ойын орталықтары және т.б. көрікті жерлер бар. Павлодар қаласы - Қазақстанның солтүстік шығысындағы қала. 1861 жылдан өзімен аттас облыс орталығы 1938 жылдан, ірі темір жол станциясы, өзен айлағы бар. Мен Шөкін көшесінде тұрамын.

Шөкін Шапық Шөкіұлы - көрнекті қазақ энергетигі, Қазақстан республикасы ғалым академиясының академигі, техника ғылымның докторы, профессор, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген ғалым қайраткері.

Павлодара Г.Н. Потанин атындағы Павлодар облыстық тарихи-өлкетану, облыстық

көркемсурет мұражайлары бар.

Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер, Әскери Данқ мұражайлар бар. Қаламызда 1978 жылдың 5 қарашасында Оқушылар сарайы ашылды. Биыл Оқушылар сарайы 45 жылға толып отыр. Бұл жерде балаларға арналған шығармашылық үйірмелер өте көп. Павлодарда «Страна чудес», «Уауа парк», «Batyr Mall», «Еркемай», «Зеленая страна» деген ойын орталықтары бар. Бос уақытымда мен осы орталықтарға барғанды ұнатамын.

Менің ойымша Павлодар өте әдемі қала.

Әлихан Бөкейхан, лицей
мектебі, 5 «Б»
Айзере Қияш

Ел мерекесі құтты болсын!

25 қазан Қазақстанның республика күні болып 1990 бекітілген болатын. Содан бері бұл мереке жыл сайын тойланады. Республика мерекесі әр қазақ үшін өте маңызды. Егеменді ел деп сәттен бастап, Қазақстан бүкіл әлемге маңызы зор ел ретінде танылды. 2001 жылы 13 желтоқсанда

қабылданған Қазақстан мерекелер бойынша № 267 заң бойынша бұл күн мемлекеттік мерекелер қатарына қосылады.

Президент Республиканың басшысы ең жоғарғы өкімшілік ақтарушы иесі ретінде таңылды. Жер, қайнау, су әуе кеністігі, өсімдіктер және жануарлар халықтың қазыналары. Сол

себепті Республикамызды қорғауымыз қажет. Бірақ президент бұл үшін жауап береді, сол себепті оған аландауға керек емес. Баршаңызды Республика күнімен құттықтаймыз!

Бауыржан Момышұлы ат.
4 «Д» сынып оқушысы
Кенжебай Аиша

Ойлау және сөйлеу

Тыңдай біл, тыңдата біл!

Сіз сөйлеп, бір ұзақ әңгімені қозғап, ойыңызды ортаға тастағанда, айналадағы тыңдармандар басын басқа жаққа бұрып, көзін сізден алшақтатып, арасында бас изеп, ұялы телефонға қарап, тыңдаған сыңай көрсетіп жатса, оларға сіздің әңгіме қызық емес екенін өзіңіз де байқап қаласыз... Таныс жағдай ғой, иә?

Негізі алдыңызда сөйлеп отырған адамның сөзін тыңдап, оған қолдау білдіріп, әңгімесіне қосылып, пікір бөлісіп отыру – ол адамға деген сіздің құрметіңіздің белгісі. «Тыңдалмаған сөз жетім» деген қазақ мақалы дәл айтылған. Айтып жатқан әңгімеңіз ауаға тарап жатқандай күй кешсеңіз, оның себебін анықтау қажет. Әр кез сөзіңіз тыңдалмай қала ма? Ойыңызды түсіндіргіңіз келсе де, айналаны тыңдата алмайсыз ба? Егер осы сұрақтарға

сіздің жауабыңыз «иә» болса, мына төмендегі кеңестерді қолдануға болады:

- Ол адаммен кездесу, сөйлесу себебін анықтау. Мүмкін сіз тақырыптан ауытқып, адамның тыңдағысы келген ақпаратын бере алмай отырған шығарсыз;
- Ортақ тақырыпты табу, адамның қызығушылығын тудыратын дұрыс сауал қою және оның қойған сұрағына мұқият жауап беру;
- Бір сарынды әңгімені ешкім тыңдағысы келмейді. Көпшіліктің алдына шығып сөз ыстайтын болсаңыз да, назар аударту жаттығуларын естен шығармау қажет. Амандасудан бастап сәтті болса, ары қарай да аудитория сізді үлкен ықыласпен тыңдайтын болады;
- Айтар ойыңызды қайталап, айналып келіп бір тақырыпты талқылай беру ешкімге ұнамайды. Әңгімені айту барысында оның жүйесіне мән беріп отырыңыз,
- Адамға сұрақ қойып, оның

да пікірін біліп отырсаңыз, сізді тыңдаудан ешкім жалықпайды. Көпшілік алдына шықсаңыз да көзіңізді адамдарға қаратып, алдында ойтұрған тыңдаушыға әкі-үш рет сауал қойып, кері байланыс орнатып отырсаңыз, аудитория да белсенділік танытатын болады.

Әрине, әр кез сіз ғана сөйлеп, көпшілік тыңдап отыра бермес, сіздің де тыңдаушыға айналатын сәттеріңіз болады. Ол кезде өзге адам сізді қандай ыждағатпен тыңдаса, сіз де оған сол деңгейде құрмет көрсетіп, мұқият тыңдаған абзал.

- Сөйлеушінің орнына өзіңізді қойыңыз. Сізді тыңдамаса қандай күйде боласыз? Елестетіңіз.

- Ол адамға кері сұрақ қойып, пікіріңізді білдіріп, оны түсініп әрі тақырыпқа қызығып отырғаныңыздан хабардар ете отыру да артық етпейді.

8 Тыңдағыңыз келмей,

тақырып тіпті қызықсыз болып уақытыңызды босқа жоғалтып жатсаңыз, мәдениетті түрде кешірім сұрап, өзіңізге қызық әрі нақты жауап беруін, тақырыптан ауытқымай керек ақпаратты таныстыруын өтіне аласыз.

- Алдыңызда сөйлеп жатқан адам тұрса, ұялы телефонды қарап, назарыңызды басқа жаққа аударып отыру – адамға деген құрметсіздікті көрсетеді. Сондықтан маңызды қоңырау немесе хабарлама келіп тұрса, жауап беруге рұқсат сұрау сіздегі тәрбие мен мәдениеттің көрінісі.

баспаға әзірлеген
Бегімхан Ибрагим
(КЕРІМХАНҰЛЫ)
Ақсу қаласының Абай
атындағы №2 ЖОББ
мектептің қазақ тілі мен
әдебиеті мұғалімі
Павлодар облысы
Қазақстан Журналистер
Одағының мүшесі

6стр.

№№19-20
(400-401)

от 31 октября
2023 года

ЖЫР ЖАУҚАЗЫН

Бүгін біздің газетіміздің қонағы
Ы.Алтынсарин атындағы
дарынды балаларға арналған
облыстық қазақ гимназия интернатының ақын балалары
өз туындыларын ұсынады

Тәуелсіздігім

Отыз жыл тәуелсіздік таңы
атқалы,
Ұмтылмас тарихымның
парақтары.
Отыз жыл аз да емес-ау, көп
емес те,
Қарасақ, жетістіктің санап
бөріні.
Бабалар, жүректесің –
қасиетім,
Бодандықтың тарттың-ау
қасіретін.
Батырлық пен елдікті биік
қойдың,
Ұрпағың болды мәңгі бас иетін
Тәуелсіздігім – бақытым!
Тәуелсіздігім – тартуы тәңірдің
берген,
Бабаларымның қанымен, жа-
нымен келген.
Қасиетіңнен айналдым,
қазағым менің,

Тарихы терең, тағдырдың
талайын көрген.
Тәуелсіз елмін, азатпын –
бағым бұл асқан,
Туымда қыран құс пенен күн
нұрын шашқан.
Ұрпақтарының бейбіт күн
сүруін аңсап,
Бабалар талай зұлматты
кешіпті бастан.
Тәуелсіз, азат ұрпақпын,
ертеңім жарқын,
Ардақтау – парыз әрқашан
халқымның салтын.
Отанды сүйіп, туған тіл,
дінін діні сүйіп,
Достарым менің, білім ал,
биікке талпын!

10 «б» сынып оқушысы
Ерсін Асылбек

Менің атам

**/ұлы отан соғысында шахид болған қазақ ба-
тырларына арнау/**

Төгілмейді бүгін де жеріме қан,
Себебі тыныштықта елім-
ОТАН.
Бұл бейбіт бей уақыттың
себепкері,
Негізі марқұм болған менің
атам.
Оқ атқанда жауларың күн
түнімен,
Шулады ғой ҚСРО жұрты
білем.
Мәскеуде фашисттерің шарқ
ұрғанда,
Менің атам қорғап ед
мылтығымен.
Тым күшті болмаса да атам
ғажап,
Рух берді туған елі отан-
ҚАЗАҚ.
Несіне еркекпіз деп мылтық

алды,
Еліме өштескенді аталмасақ.
Солай атам жауының сырын
ұқты,
Фашист бізден шын қорқып
булығыпты.
Жауынын арасынан
жығылмастан,
Менің атам Берлинге туды
тікті.
Атамның арқасында
құтылды азап,
Фашисттерде қазақтан
ұтылды азақ.
Атаң кім деп сұрағын келіп
жатса,
Менің атам дегенім бүкіл
қазақ.

Қазбек Ибрахим

Тәуелсіздік!

Талай ғасыр арман боп
жарқыраған,
Тәуелсіздік аңсады жалпы
қоғам.
Елімді жадыраттың тәуелсіздік,
Енді ұлық арнасын арғымақ
ән.
Еңбегін өтегендей ақ тердің де
Басып орның көп мұңды
сәттердің де
70 жылдай қазақты зар жыла-
тып,
Желтоқсанда “Құдайым» бақ
бердің бе
Ағайын,азат күнді бағалағың,
Емдеп дағы өткеннің жарала-
рын
Қазақ қазір оянды,үңсіз емес
Білемін әр біріңде сана барын

Тілеймін тек өзіне жақұтты
көл,
Көре бергін қазағым
шаттықты мол.
Ең жаман тілек айтқан мен
болайын,
Тәуелсіз қалың қазақ
бақытты бол.
Бодандық болып еді көне
дертің,
Бүгін де елім саған
теңелер,кім?
Тәуелсіздік мейрамы құтты
болсын,
Өз тілінде жүре бер сө(й)леп
еркін!

Қазбек Ибрахим

Тәуелсіздігім – бақытым!

Тәуелсіздігім – тартуы тәңірдің
берген,
Бабаларымның қанымен, жа-
нымен келген.
Қасиетіңнен айналдым,
қазағым менің,
Тарихы терең, тағдырдың
талайын көрген.
Тәуелсіз елмін, азатпын –
бағым бұл асқан,
Туымда қыран құс пенен күн
нұрын шашқан.
Ұрпақтарының бейбіт күн
сүруін аңсап,
Бабалар талай зұлматты
кешіпті бастан.
Тәуелсіз, азат ұрпақпын,
ертеңім жарқын,
Ардақтау – парыз әрқашан
халқымның салтын.
Отанды сүйіп, туған тіл, дінін ді

сүйіп,
Достарым менің, білім ал,
биікке талпын!
Тәуелсіздігім
Отыз жыл тәуелсіздік таңы
атқалы,
Ұмтылмас тарихымның
парақтары.
Отыз жыл аз да емес-ау, көп
емес те,
Қарасақ, жетістіктің санап
бөріні.
Бабалар, жүректесің –
қасиетім,
Бодандықтың тарттың-ау
қасіретін.
Батырлық пен елдікті биік
қойдың,
Ұрпағың болды мәңгі бас
иетін

Ерсін Асылбек

Ана тілім

Ана тілімнен – тәуелсіз, еркін
төрді ұқтым,
Ана тілімнен – қадірін білдім
кеңдіктің.
Туған тілім, тұғыры болып тұра
бер,
Егемендік пен елдіктің.

Ақындар сені, мәпелеп жырға
қосады,
Біздерді алда келешек әлі тоса-
ды.
Азаттығымның айғағы болған
әркезде,
Ана тілімнің өшпесін мәңгі
ошағы.

Ақ сүтіңді еміп, перзентің саған

құрды өлең,
Өзіңді жырлап тауыса алма-
спын, жырменен.
Ана тіл деген – перзенттің
қамқор панасы,
Бір тұтас ұлттың анасы – Туған
тіл деген.

Туған тілімде сан ғасырлардың
құны бар,
Естіген, қазақ, сөзімді осы біліп
ал.
Жер бетіндегі алаш баласы
бақытты,
Өзінің ана тілі бар...

Баршынбаев Мейіржан,
9 «Б» сынып оқушысы

Аңыз өлең

(Мағжан Жұмабайұлымен Бауыржан
Момышұлының кездесуі)

Тыныш уақыт,дала тың соғыс
біткен,
Замана ғой қазақпен орыс күткен
Сол бір шақта, біршама офицер-
лер
Бір түнге лагерьге қоныс тіккен

Лагерьде кілең қашқын, пақыр
ұры
Бәлкім жала, кім білсің жалпы
мұны
Ал келгендер, орыстың
шендісімен
Бауыржан бар қазақтың батыр
ұлы

Баяу өтті, сол сәтте түнде аса
тым
Бір қазақ жоқ, сырласып үн
қосатын
Айналаға көз салып қарайлайды
Жан іздеп, сыр бөлісіп
мұңдасатын

Жарқын еді сол бір кез, түн ай
жарық
Құстар үні, түнгі жел шулайды
анық
Бауекең тыныш қана қозғалды
да
Қайтам деді лагерьді бір айна-
лып

Байқамады түрмеден бір
ғажапты
Түрмешілер өмірі мұңды азапты
Тек, елдең бөлек отқан көзі
шалды
Бөрік киген,тым жалғыз бір
қазақты

Қорықпайтын Бауекең батыр
дағы
Сәлем беріп жанына жақындады
Жібімеді әлгі қарт тіл қатпады
Кет демеді не бері шақырмады

Қайткенмен де қазақ қой, бір
ағайын
Кездесуге қуанды мынадайын
Ұзақ қарап жүзінен таныды ол
Алаштың Ер Мағжаның,
Жұмабайын

Білгендей боп осылай түнерерің,
Бауең салды ортаға бір өнерің
Дауыстап, бойын түзеп,
мәнерлетіп
Оқыды ол арыстың бір өлеңін

Күліп Мағжан, көңлінен құса
қашып,
Сәлемдесті Баукемең құшақ
ашып

Қуанып бастады олар жөн
сұраса
Туысын тапқан жандай үш
адасып
Мағжанның ауыр еді жұтқан
демі
Қайткенмен тұтқындықта құт
бар ма еді
Ер Мағжан қоштасарда
Бауекең:
“Бауырым шаман жетсе құтқар”
деді

Осындай қоштасатын сәтте
керім,
Жақынына қимай жау жат
мекеңін!
Бауыржан уәде берді арысына:
“10 күннен соң өзіңді ап
кетемін”

Арада 10 түн өтті, 10 күн өтті
Бауекең лагерьге енді жетті
Түрменің басшысына
көмекшісі:
“Батыр ұл Мағжанды іздеп
келді” депті

Құтқарам деп арысты таза
жанды
Бауекең бұл лагерьге мәз
оралды
Тек түрменің басшысы мұңды
түрмен
Деп салды “Ер Мағжанды ажал
алды”

Өрине бұл бес күннен бәрі
кетер,
Жаста рас, қайраттымен көрі
де өтер
Тек Мағжанның қайғысы бөлек
еді
Амал нешік, сұм тағдыр бәрі
бекер

Содан бері ол түрме жым жырт
әлі
Тарих үнсіз қалады ау мың
жыл тағы
Тек атылған арысты қайта
өлтіру
Жанымды қайыстырып
қыңжылтады

Бәлкім аңыз, айтылған бертін
ғана
Өрине сол кездесу, сол түн
дара
Өмірде көп нәрсені өзгертеді
Бар жоғы 10 күн ғана

Қазбек Ибрахим

№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

Астана – Тәуелсіздіктің жемісі

Астана – халықтың санасын жаңғыртқан жасампаз қала. Ел Тәуелсіздігінен кейінгі астана-ны ауыстыру бас қаланы қайта жаңғыртуды ғана емес, ең алдымен, қазақтың өз таңдауы өз қолында екендігін көрсетті.

Алматыдан Ақмолаға көшіру туралы идеясы алғаш рет жарияланды. Кейінен Қараөткел мен Нұра бойындағы Ақмолаға тәуелсіз мемлекеттің жаңа Астанасы келіп орнықты.

Астана Алматыдан Ақмолаға неге көшірілді? Оған себеп Ақмоланың еліміздің кіндігінде геосаяси тұрғыдан тиімді орналасуы болды. Міне, содан бері біршама жылды артқа тастап Астанамыз әлем елдеріне танымал бола бастады.

Менің ойымша, Астананың қазіргі деңгейге жеткені – тәуелсіздіктің жемісінің көрінісі.

Тәуелсіздік жылдарында Астана Елордасы болып қалыптасуда қандай жолдардан өтті? Осы жолдарда қолдаушы және қозғаушы күші қалай көрінді? Осы сұрақтарға жауап бере отырып, Астананың тәуелсіздіктің жемісі екендігін дәлелдейін.

Астанада халықаралық маңызы бар түрлі форумдар мен шаралар өтті. Атап айтсақ, 2010 жылы Саммиттің өтуі, жетінші Қысқы Азияданың өтуі, «Діндер терроризмге қарсы» халықаралық конференцияның өтуі – осының айғағы. Биылғы жылғы өткізілмей отырған ЭКСПО халықаралық көрмесінің Астана қаласында өтуі бас қаламыздың жемісінің бір көрінісі емес пе? Осындай әлемдік деңгейдегі шаралардың Астанамызда өткізілуі Астананың мәртбесін биіктете түседі. Тәуелсіз қазақ елінің бірлігін, ынтымақтастығын көрсетеді.

Астана қаласының

Тәуелсіздіктің жемісі екендігін айқындайтын дәлелдің бірі әлемдік деңгейдегі сәулет кешендерінің бой көтеруінде деп ойлаймын. Бір ғана қазақ халқын емес, шет елдік азаматтарды да таң қалдырған «Бейтерек пен «Пирамида» сияқты ұлттық рухты насихаттайтын кешендердің әдемілігі әлем елдеріне танымал болды. Сонымен қатар, Астанамыздың 1999 жылы ЮНЕСКО шешімімен «Әлем қаласы» атануы, 2012 жылы ТМД елдерінің «Мәдени Астанасы» құрметіне ие болуы – Астана қаласының басты игіліктерінің бірі. Астана қаласының осындайлық аз жыл ішінде жоғары деңгейде дамуы, әрине, Елбасы мен тәуелсіз қазақ елінің арқасында деп ойлаймын.

Ойымды қорытындылай келе, Астана – Тәуелсіздіктің жемісі екендігіне толықтай қосылмамын. Жоғарыдағы

дәлелдер жас қала Астананың бірнеше жыл ішінде халықаралық деңгейге көтерілгенін көрсетеді. Тәуелсіздіктің өзі не бір «тар жол тайғақтардан» өткені сияқты, Астана қаласы қалыптасу жолында да өзіндік қиыншылықтардан өтті. Десе де, Елбасы мен халық бірлесе отырып, кедергілер мен қиындықтарды жеңе білдік. Соның нәтижесінде бүгінгі күні Есіліміздің бойында еңсесін тік ұстап Астанамыз биік тұр. Жайнай бер, Мәңгілік елдің Мәңгілік қаласы!

**Баянауыл ауданы,
Академик Қаныш Сәтбаев
атындағы
мектеп-балабақша оқу-
тәрбие кешені
Ержан Асқар
9-сынып**

Республика күні құтты болын!

Еліміздің ең басты мейрамы – Республика күні құтты болсын! Бұл – қазақтың мемлекеттілік дәстүрі қайта жаңғырған тарихи күн. Біз туған мемлекетіміздің тәуелсіздігін баянды етуге, қуатын артыруға, оның игілігіне, халықаралық қоғамдастықта абыройының өсуіне адал қызмет етуге парыздармыз. Қазір Қазақстан – көп елдермен терезесі тең, елдік рәміздері анық, мәртебесі беделді мемлекет. Сол себепті бұл күннің мән-маңызын жас ұрпаққа көбірек дәріптеп, ұлттық рухты асқақтататын, айбынымызды асыратын іс-шаралар ұйымдастырып,

жоғары деңгейде атап өтуіміз шарт. Себебі дана халқымыз айтқандай, «Отан отбасынан басталады».

Айтулы мерекеге орай мектебімізде көптеген іс-шаралар мен концерт ұйымдастырылды. Оқушылар өз өнерлерін ғана

көрсетіп қоймай, басқада іс-шараларға қатысты. Викторина «Қазақстан туралы білесің бе?» мақсаты: Өсіп келе жатқан жас ұрпақтың бойында Отанына деген сүйіспеншілік, патриоттық және адамгершілік сезімдерін

қалыптастыру, өз елінің тарихын білуге, оны қастерлей білуге тәрбиелеу болды. Сонымен қатар оқушылар «Менің Қазақстаным- менің жерім» атты сурет байқауына қатысып, өз қолдарымен салған сурет туындыларын ұсынды. Ел игілігі жолында еңбек етіп, егемендікті көздің қарашығындай сақтау – біздің бәріміздің асыл борышымыз. Айтулы мерекеде сіздерге мықты денсаулық, отбасыларыңызға бақыресе, еңбектеріңізге толағай табыс тілеймін. Ел еңсесі әрдайым биік болсын!», - дегім келеді.

**Мадина Азира
Кеңес мектебінің
бастауыш сынып мұғалімі**

Туған жер жасқырандықтың көзімен

«Жасқыран Life» аймақтық жобасы аясында Аққулы

аудандық білім бөлімінің әдістеме кабинетінің жоспарына сәйкес Жамбыл ЖОББМ-нің базасында жасқырандықтың үшін Республика күніне орай

«Менің Қазақстаным, менің Жерім!» атты ART-кеңістігінің іріктеу байқауы өтті. Оған 2-4 сынып оқушылары арасында 30-дан астам жас қатысушылар қатысты.

Бастауыш мектеп жасындағы балалардың көшбасшылық әлеуетін, іскерлікке жауапкершілікпен қарауын белсендіру және дамыту үшін, жасқырандықтың қызығушылық пен көңіл бөліп, шығармашылық қабілеттерін ашу үшін байқауға қатысушылар А3 форматында туған өлке туралы аппликациялар мен суреттерді бейнеледі.

«Менің Қазақстаным, менің Жерім!» Арт-кеңістігіне қатысушылардың үздік жұмыстары облыстық турға іріктелді. Қазылар алқасы қатысушылардың шығармашылық қабілетін, таңдалған тақырыпқа деген көзқарасын, әр жұмыстың ұқыптылығын бағалады. Байқауға қатысушылардың барлығына сертификаттар, білім бөлімінің дипломдары және ақшалай

сыйлықтары табыс етілді.

Облысқа Жамбыл мектебінің жас суретші Акишева Дарина, Ямышев мектебінің жас суретші Бекен Айла, Аққулы мектебінің

жас суретші Еламан Айша қатысады.

**Аққулы аудандық білім
бөлімінің әдістеме кабинеті**

Мектепішілік пән олимпиадасы өткізілді

Оқушылардың оқу-танымдық қабілеттерін ынталандыру, пәндік білімдерін тереңдету, ғылымға деген қызығушылығын дамыту, оқушыларды аудандық олимпиадаларға қатыстыруға іріктеу және дайындықтарын пысықтау мақсатында, мектептің оқу-тәрбие жоспарына сәйкес мектеп әкімшілігінің жетекшілігімен мектепішілік пәндік олимпиада өткізілді. Олимпиада салтанатты түрде ашылып, әнұран орындалды.

Мектепішілік пән олимпиадасы оқушылардың өздері таңдап алған пәндері бойынша тапсырмалар дайындалды. Қоғамдық-гуманитарлық бағытта 10 оқушы, жаратылыстану-

математикалық бағытта 14 оқушы қатысып, өз білімдерін ортаға салып, бір-бірімен күш сынасты.

Сондай-ақ, мектебіміздің оқушылары аудандық жасөспірімдер олимпиадасына қатысып, 8 сынып оқушысы Тұрғанжан Дархан математика пәнінен 3 орынға иеленсе, Аспандияр Ұлан биология пәнінен Зорынды иеленді. Мектебімізде ұстаздардың даңқын, атананың мәртебесін көтеретін шәкірттеріміз көп болғай!

**Оқу ісінің меңгерушісі
Асель Ибраева**

8стр.

№№19-20
(400-401)

от 31 октября
2023 года

ДӘСТҮР

Ұмыт болып бара жатқан салт-дәстүрлер

Қымызмұрындық

– бие байлап, алғашқы қымыз ішу тойы. Құлын байлап, бие сауылып оның сүті қорланып ашытылған

соң екі-үш күн бойы жиналған қымызға ақсақалдар мен көрші-көлемдер «қымызмұрындыққа» шақырылған. Яғни алғашқы қымыз адамдарға салтанатпен ұсынылып, «көпке бұйырсын» деген тілекпен беріледі. Ақсақалдар үй иесіне рахмет айтып, батасын береді. Халықтың бұл дәстүрі де қонақжайлықты, жомарттық пен мәрттікті, бірлікті меңзейді. Қуантатын жайт қазақ ескірген дәстүрлерді жаңарту мақсатында түрлі мерекелер ұйымдастыруда. Жақында ғана Астана қаласында «Қымызмұрындық» атты фестиваль өтті.

Ерулік беру

— дәстүрлі халықтық жоралғының жарқын үлгісі. Жаңадан көшіп келген, жапсарлас қонған отбасына бұрыннан отырған көршілері қонақасы

Атбегілік арналары

Ер-тұрман

Ердің құрамы: екі басы, қос қапталы, белағаш, оқпан, аттық, үзеңгілік, қанжығалық, шеттік, шегелік, анжы, тығылдырық, т.б. бөлінеді.

Екі қасы. Ерте алдыңғы және артқы қасы болады. Алдыңғы қасы тіктеу келеді де, артқы қасы жайпақтау орналасады. Ердің қасы ағаштан және темір бұйымдардан жасалады. Темір қасты қыстың суығында қолды қарып кетпеу үшін жұмсақ қайыстан қаптама өріп орайды. Қыз-келіншектерге арнап жасалған қайыңды ердің қасына оймыш өрнектер салады немесе жануардың сүйегінен өрнек жонып қастың жиегін көмкереді. Кейбір жағдайда қасы қалың күміс ерлердің қас-маңдайына асыл тас немесе қымбат бағалы бұйым орнататын да дәстүр бар.

Белағаш. Екі қаптал мен екі қастың ортасындағы ашықты жабу үшін ердің оқпан ойығымен бірдей етіп шабылып жасалған ағашты айтады. Белағаштың бірнеше бөлік ағаштан құрастырылып жасалатын түрлері де бар. Басты шарты белағаштың астыңғы

береді, дәм-тұз татырып, ықылас-пейіл білдіреді. Ерулік беру арқылы ауыл тұрғындары жаңа көршілеріне өздеріне етене жақындастыруды, бөтенсітпеуді де көздейді. Ерулік қысқы соғымның сүбелі мүшелерінен (қазы-қарта, жал-жая, т.б.) пісіріледі немесе қой сойылып шақырылады.

Жылу жинау

– Бір бақытсыздыққа ұшырағанында, үй мүлкі, малынан айырылғанында

ауыл тұрғындары, көрші-көлемі, туған-туыстары мал, дүние, ақшалай көмек көрсетеді. Мұны олардың ортасынан бір адам ұйымдастырады. Бұл жәрдем – жылу жинау деп аталады. Арам жолмен шығынға ұшырағандарға жылу жиналмайды. Олар: дүние-мүлкін қартаға салып ұтқызып жібергендер, зинақорлыққа салғандар, ішіп құртқандар, қоғамның, мемлекеттің дүние-мүлкін жеп қойғандар.

Мойнына бұршақ

салу - Ертеде баласы жоқ адамдар мойнына көгеннің бұршағын салып Құдайдан перзент сұрап жалбарынған, жылаған. Мойынға бұршақты бала тілегенде ғана салады.

Ат тұлдау

– Ер адам қайтыс болғанында мініп жүрген атының жал-құйрығын күзеп, оны бос жібереді де, өлген адамның жылында сол атты әкеліп сояды.

Абысын асы-Бұрыңғы кезде қазақ келіндері ерлерінің рұқсатынсыз көңіл көтермеген. Ерлері тойға, айтқа кеткен кезде ауылда тек әйелдер ғана қалған. Осы кезде олар дәмді еттерін асып, самауырыңға шәйлерін қойып, бастарын бір жерге қосып әзіл-әңгімелерін жарастырған. Бұл қазақ әйелдерінің береке-бірлігін, татулығын арттырған. «Абысын асы» әйелдердің татулықта өмір сүруіне тәрбиелейді.

Қап қағар

– қыс аяқталып, көктем басталғанда ет сүрленіп, азая бастайды. Ол ет қапта болады. Сол кезде ет асылып, аздап адам шақырылады. Бұл дәстүр «ет қайтар» деген ұғымды білдіреді, ал

Асату

– Көпшілік аузы дуалы, елге сыйлы ақсақалдар өз қолымен табақтың түбінде қалған асты өзінің балаларына берген. Бұрыңғы кезде балалар қонақ шақырған үйді айналшықтап жүрген, өйткені оларды кез келген уақытта асқа шақырып қалуы мүмкін. Әйгілі жазушы Сәбит Мұқанов өзінің шығармаларында бұл дәстүрлі насихаттаған болатын.

Құйрық бауыр

«Құйрық бауыр жедің бе, құда болдым дедің бе» (мәтел). Бұл құдалық дәстүр рәсімі болғанмен ұлт салт дәстүрінде орны бөлек жай. Екі жақ келісіп құда болған жағдайда оларға «құйрық бауыр» арнаулы сый әкеледі. Әкелуші әйел «бауырдай жақын, құйрықтай тәтті болыңдар» деп тілек

білдіреді. Одан барлық құдалар ауыз тиеді. Құйрық бауыр қазақ

дәстүрінде құда болудың заңды белгісі құжат болып бекітілген.

Енші беру

– Ата-анасы баласы балалы болғаннан кейін «енді өз күндерін өздері көре алады» деген сенімге келіп, отау тігіп, бөлек шығарады. Сонда малынан – мал, мүлкінен – мүлік бөліп береді, ыдыс-аяқ сыйлайды. Оған келіннің төркінінен келген дүниесі қосылып, жас жұбайлар жеке шаңырақ болып шыға келеді. Мұны енші беру деп атайды. Ата-анасы қайтыс болса, олардың малы мен дүние-мүлкі қалған ағасы інісіне еншібас беруге тиіс.

Сүт ақы

Қыз ұзату тойы мерзімін қалыңдық ауылы құдаларымен келісе отырып белгілейді. Бұл тойға күйеу бас құда бастаған құдалар тобымен және өнерлі

күйеу жолдастарымен келеді. Мұнда құдалық кәделері өте көп. Соның ішіндегі жолы бөлек, қымбат кәделердің үлкені «сүт ақы» деп аталады.

Жылқы жабдықтары

салмақ түспейтін баланың ері мен ашамайға ағаш шегелік жарайды. Үлкен ерлерге темір шегелік пайдаланады.

Үзеңгілік. Екі қапталдың төменгі бөлігіне үзеңгі бау тағу үшін бірдей етіп екі тесік жасайды. Осыны «үзеңгілік» деп атайды. Егер де үзеңгі бау бірнеше қабат қалың болған жағдайда үзеңгіліктің тесігі де үлкен болады. Ерте кезде батырлар жауға мінетін ердің қапталы мен үзеңгілігі арнайы бөлек жасалатын болған.

Қанжығалық. Ердің артқы қапталының шегеліктен асып, ашық көрініп тұрған жеріне 2-3 немесе 4 тесік жасайды. Осы аумақты «қанжығалық» деп атайды. Тесіктен жұқалап тілген таспа өткізеді. Бұл таспаларды «қанжыға» дейді. Қанжығаға әртүрлі бұйымдарды байлап бөктереді. Саят атының ерінің оң жақ алдыңғы қапталына да қанжыға жасайды. Өйткені алдыңғы қанжығаға бүркіттің балдағы байланады.

Шеттік. Артқы қапталдағы қанжыға тесігінен қосалқылап өткізіп бүлдіргеленген тұйық таспаны «шеттік» деп атайды. Оған

құйысқанның жырымы байланады.

Анжы. Екі қас пен екі қапталды қосып белағаш орналастырғаннан кейін, ердің ашық қалған бөлігін шикі-шылғи терімен көктеп жабады. Осы шикі таспаны «анжы» дейді.

Аттық. Ердің адам отыратын үстіңгі тұғырын айтады. Кей жерлерде «кісілік» немесе «керсен» деп те атайды.

Тығылдырық. Көп жыл қолданылған ескі ердің қапталы тоқымдықты қажап немесе ердің қапталы басқа бір жылқының арқасына сәйкес келмеуінен тоқымға салмақ түсіп аттың арқасы жауырланған жағдайда, қапталдардың астына қапталдың көлемімен бірдей етіп киіз қапталады. Осы қапталған киізді «тығылдырық» дейді.

Бегімхан Ибрагим (КЕРІМХАНҰЛЫ)

Ақсу қаласының Абай атындағы №2 ЖОББ

мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі

Павлодар облысы

Қазақстан Журналистер Одағының мүшесі

9 стр.

№№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

МЫ – поколение нового Казахстана

Молодежь Казахстана – это будущее страны, это моё будущее! Мы - молодое поколение Казахстана, должны знать историю своей страны, полученную от наших предков, дедов и отцов, чтобы строить светлое будущее нашего государства, стремясь к инновациям и прогрессу, и передать последующим поколениям, в кото-

ром будут жить наши дети, внуки. Нам, сегодняшним подросткам, предстоит создавать историю, прекрасную судьбу нашей Родины.

Я, Муритова Айсара, родилась и выросла в Казахстане, горжусь, что являюсь гражданином этой страны. Страны Великого Абая, акына Жамбыла Жабаева, Аблай Хана, Чокана Валиханова... Страны независимой, справедливой, свободной, мирной, многонациональной! Сегодня от меня, молодого поколения, зависит, какой будет наша страна в будущем. Для меня, сегодняшней молодежи, Казахстан - это страна

больших перспектив и возможностей. Казахстану нового тысячелетия необходимы высокообразованные, конкурентоспособные, амбициозные, талантливые, с активной жизненной позицией

люди - настоящие профессионалы своего дела, и государство даёт нам возможность таковыми стать. Для достижения этой цели, молодое поколение сегодня осознаёт важность изучения наук, современных технологий, исследований, чтобы в будущем внести достойный вклад в развитие и процветание нашей родины. Для себя я ответственно решила, что стану одной из них. Я учусь в десятом классе. Уделяю много внимания учёбе, работаю над школьными проектами в медицинском направлении, стараюсь приобрести как можно больше знаний, умений, навыков, много работаю над собой, учусь преодолевать трудности, чтобы в будущем максимально реализовать себя в родном городе, стране. Для меня пример в жизни - это мои родители, которые честно живут и добросовестно трудятся на благо

семьи, общества, государства. Моя мама по профессии медицинская сестра. Свой профессиональный выбор я сделала, решила продолжить семейную династию, связать свою будущую

ской сестрой, одной из востребованных, гуманнейших профессий в обществе. Для этого я сделаю всё, чтобы в дальнейшем мои родители, моя школа, моя страна могли мной гордиться.

Молодость лучшее, невероятное время в жизни каждого человека. Время мечтаний, любви, надежд, грандиозных целей, гениальных идей, великих открытий. Кому как не мне, сегодняшней молодежи, строить и реализовывать самые невероятные планы, с уверенностью смотреть в будущее – в направлении своей мечты, верить и помнить, что самые заветные мечты имеют особенность сбываться, значит, можно сказать: мечты молодого поколения Казахстана - это будущее нашей страны, это моё будущее!

Муритова Айсара,
Воспитатель: Морозова Елена
Борисовна
Специальная школа-интернат
№ 7
г. Павлодар

Тебе сегодня 60!

Тебе сегодня 60!
Но мы любим тебя.
И яркий свет из твоих окон
Зовёт в мир знаний за собой!

И красивый наш забор
Уютным сделал школьный двор!
Он школу нашу окружает
И детей оберегает.

Оставайся такой же красивой,
И заботливой к нам, как всегда!
В нашей школе САМЫЕ ЛУЧШИЕ УЧИТЕЛЯ!

За ласку, доброту, заботу
Хотим ВОСПИТАТЕЛЕЙ благодарить.
Собрать бы все цветы на свете
И им на праздник подарить.

И пожелать здоровья, счастья
Побольше радости, добра.
Чтоб в вашей жизни не было

ненастья
И чтобы школу не старили
года.

Пусть всем сопутствует удача!
Пусть будет много света и тепла!
Здоровья, сил, терпенья, процветанья!
Живи, родная школа! Ты мне дорога!

Пожелаем школе нашей
Быть еще красивей, краше!
Наша школа лучше всех!
И в ней ждет нас лишь успех!

Дубовая Дарья, 8 «Б» класс
Специальная школа – интернат №7 г. Павлодара,
победитель школьного творческого конкурса
«С юбилеем, родная школа!»

ЮБИЛЯРЫ

№№19-20
(400-401)

от 31 октября
2023 года

Школьная библиотека

В каждой школе есть библиотека. Она может быть маленькой или огромной, со столами и креслами. И, главное, с книгами. Когда не было интернета, книги и газеты были важным источником информации. В библиотеках всегда занимались ученики и студенты. А пенсионеры читали книги для души. Современные пенсионеры предпочитают смотреть сериалы, а молодежь скачивает свои рефераты из интернета.

В нашей школе библиотека небольшая - самая маленькая по площади в городе. Может быть поэтому она особенно уютная для нас, школьников, для наших учителей. Когда я училась в начальной школе, при библиотеке был актив, который назывался: кружок «Юный журналист». Кружка нет уже года три, а актив остался. Я не особо умею писать заметки, зато научилась отлично составлять кроссворды. Александра пишет сказки, а Илья берет интервью и делает фоторепортажи. Летом мы проводим Эко-акции, придумываем пьесы и ставим сценки. Казалось бы, где тут библиотека? А она везде. В нас. И мы в ней.

Три года в библиотеке работал проект «Литературное краеведение». Как много нам дало участие в нем! Кого мы только не повидали - к нам в школу приходили поэты и писатели, из США приезжала внучка Анастасии Цветаевой. К её приезду мы декорировали сцену, готовили зал, который ломился от гостей и слушателей. А на конференции, посвященной Мухтару Ауэзову, выступал преподаватель ПГУ, афроамериканец.

Летом мы приходим в библи-

отеку помогать в хранилище

учебников, наводим там порядок.

Я - юнкор уже со стажем, мы очень близки и дорожим друг другом. Татьяна Юрьевна, библиотечкарь, самая лучшая для нас. Мы её очень любим и ценим за все что в ней есть - ее непревзойденный юмор, активность, доброжелательность, бесконечные идеи - можно продолжать очень-очень долго.

Мне предложили написать об актуальности библиотек, а получилось написать о людях, которые работают в библиотеках, радуются за нас, помогают решать трудности.

По моему мнению, школьная библиотека - самое важное место в школе.

**Дрючина Мария, юнкор
КГУ СОШ №43, город
Павлодар**

Моя новая ЖИЗНЬ

В этом учебном году моя жизнь резко изменилась. Летом наша семья переехала в село Конырозек. Я стала учиться в сельской школе. Это Павловская средняя школа.

У нас маленький класс, нас всего шесть человек. Мы - дружный класс. Я хорошо общаюсь с одноклассниками. У нас добрый классный руководитель, зовут её Айнагуль Каировна, она психолог.

Мне нравится новая школа. За два месяца я уже выступала на сцене, танцевала два танца. Мне нравится посещать кружки и секции. В эту пятницу, 27 октября, у нас будут соревнования по волей-

болу. Мы поедем в Успенку на соревнования.

У меня есть самая лучшая подруга Жасмин. Она прибегает на перемене, мы с ней всегда разговариваем, рассказываем друг другу свои секреты, хорошо общаемся, ходим всегда вместе. Мне нравится моя сельская жизнь.

Вот так изменилась моя жизнь за два месяца.

**Ангелина Туунова, 6б класс
Павловская СОШ
Успенский район**

Еда без вреда

Чтобы быть здоровым и полезным обществу нужно заниматься спортом, соблюдать режим дня, правильно питаться, вести себя в обществе правильно. Беречь себя и окружающих, не кричать, не говорить очень громко, слушать музыку и смотреть фильмы с нормальной и допустимой громкостью. Когда мы говорим питаться правильно, это не значит, что только есть здоровую пищу, но оказывается есть и такое понятие «органическая» еда, продукты, и вот тут я задумался: а что это за еда? Мы с моей мамой и учителем Еленой Валерьевной прочитали о органической и неорганической еде, решили провести эксперимент. Занимался я изучением: чем отличается органическая еда, чем полезна, почему «органические» овощи полезнее. «Органические продукты» - так называют продукты питания, в производстве которых не использовались химические вещества, в первую очередь - синтетические пестициды. Отказ от применения таких веществ позволяет избежать многих серьезных болезней, в том числе ожирения и других последствий для здоровья.

Кстати, к органической еде относятся не только мясо, рыба, овощи, фрукты, но и травы, используемые нами в качестве приправ к блюдам.

В современном мире люди делятся на сторонников органических продуктов и противников. Предлагаю разобраться в данном вопросе.

Свое исследование я начал еще летом. Мне стало интересно, как определить органическую еду,

как долго она хранится и какая есть польза от нее. Исследование я проводил на яблоках. К моему счастью, у бабушки на

даче есть сад, там растут яблоны. Рассказав свою идею бабушке, я получил одобрение, и мы приступили к исследованию этого вопроса. Для начала мы постарались разобраться с происхождением яблок. Яблоки имеют недолгий срок хранения, но при определённой обработке его можно продлить. В нашем опыте участвовали яблоки, купленные в сети супермаркета и садовые, выращенные на даче.

К слову сказать, яблоки, купленные в магазине, были такими яркими и блестящими, что вызвало большое удивление.

Мы набрали две одинаковые емкости и помыли теплой водой яблоки. После мытья магазинные яблоки потеряли блеск, стали не такими яркими, а на воде остались небольшие разводы. Более того, перед мытьем на магазинных яблоках ощущалась небольшая липкость.

Вывод: это был воск. Его наносят, чтобы визуально сделать продукт более привлекательным.

Уверен, каждый из нас задумался, для чего нужен воск на яблоках и можно ли есть их немывыми?

Наш эксперимент продолжился. Магазинное яблоко с садовым мы оставили при комнатной температуре. Скажу сразу, садовое яблоко начало портиться раньше магазинного, и уже к концу второй недели имело непривлекательный вид, а через месяц - сгнило и потекло. Магазинное, обработанное воском яблоко, лишь к концу месяца немного сморщилось и на нем появились небольшие темные пятна. Вывод: воск помогает яблоку дольше храниться. А Вы спросите, можно ли его есть? Я бы не рисковал.

Третий наш эксперимент будет сделан для определения зрелости яблока. Вы спросите, как ты сможешь отличить зеленое яблоко от красного. Но вопрос не во внешнем виде. Думаю, каждый из нас, хоть раз в жизни, кусая красное яблоко, наткнулся на жесткое и невкусное содержимое.

И вновь, у нас яблоки, два садовых разных сортов и одно магазинное, а на помощь нам придет йод. При помощи этого вещества мы определим, есть ли в яблоке крахмал или он уже перешел в сахар. В этом эксперименте мне помогал дедушка, а он у меня очень умный,

поэтому доверимся его опыту. Мы разрезали три яблока, два садовых и одно магазинное. На половинку каждого из яблок капнули каплю йода. Эксперимент получился интересным.

Одно из садовых яблок, сорта Уралка немного посинело, так же, как и магазинное. При соприкосновении йода с крахмалом происходит такая реакция, а это значит, в яблоках содержится крахмал. Прочитав в научной литературе, мы узнали, что, если яблоки не дозрели, в них присутствует крахмал, который вреден для организма.

Вывод: только зрелые плоды не содержат вредных соединений.

Свою работу об исследовании органической еды и неорганической я представил и защитил в своей школе №39 г.Павлодар. Мой эксперимент прошел конкурс и занял призовое место на уровне школы. Я решил поделиться своими исследованиями с другими ребятами и принял участие в конкурсе научных проектов «Зерде» среди учащихся младших школьников города и занял 1 место. Теперь я дальше провожу эксперимент уже с продуктами животного происхождения. Это молочная продукция: молоко, сыр, творог. Планирую представить свой научно-исследовательский эксперимент на конкурсе «Зерде» на уровне Павлодарской области.

**Питраков Богдан,
3б класс,
39 школа г.Павлодар**

№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

Первый снег

Неожиданно выпал первый снег. Еще вчера вечером было тепло. Потом стал моросить мелкий-мелкий дождь. И тут - снег! Мягкий, холодный, липкий. Его нет на деревьях и кустарниках. Но зато он лежит на траве, на листьях. Лежит снег, как взбитые белки на куличе. О, чудо! Для меня снег – это чудо, потому что я обожаю зиму, снег и зимние праздники! С зимой у меня связаны теплые воспоминания с детством. Когда с улицы, с холода заходишь в дом, все меняется на

тепло.

И вот ты сидишь в кресле с чашечкой какао. Жаль, что первый растает ближе к обеду. Но зато в последующие дни снег будет идти дольше, чем первый, тот, что падает в октябре. А после первого снега будет мой день рождения.

Я очень рада первому снегу!

**Аяулым Базкен. 6б класс
Павловская СОШ
Успенский район**

Золотая осень

20 октября 2023 года в школе №39 в начальных классах, а именно в 4 А классе прошел праздник «Золотая осень». Подготовка к празднику началась задолго до его начала. Ученики с классным руководителем готовились к этому мероприятию: учили стихи, песни и танцы.

Участники мероприятия представили зрителям свои интересные концертные номера. Они пели песни, танцевали. Ребята активно участвовали в различных конкурсах и соревнованиях.

Мероприятие получилось познавательным и интересным, ведь в гостях была Красавица-Осень! По итогам конкурса поделок «Осенние фантазии» Красавица-Осень наградила участников и победителей, занявших призовые места, были выданы грамоты. В завершении праздника ребята получили угощения. Все остались довольны! Дети получили море позитивных эмоций и отличных впечатлений.

**Жакенова Г.А.,
учитель начальных классов
СОШ №39**

Мои родители – самые лучшие на свете

Я родился и вырос в семье учителей. Мои папа и мама - учителя казахского языка и литературы. Папа и мама учились в одном институте и в одной и той же группе. После института папа приехал в село Кызылорда Успенского района и работал учителем казахского языка и литературы. Мама работала в селе Ковалевка в Успенском районе. А в 2012 году летом в июне у них была свадьба. А я родился в ноябре 2013 года, я старший ребенок в семье. Нас в семье 5 детей – 4 сына и одна дочь.

Мои родители – хорошие учи-

теля. Всегда участвуют в конкурсах и получают очень много наград.

Мама и папа хорошо играют в шахматы, тоғызқұмалақ. И я тоже хорошо в шахматы и тоғызқұмалақ, и шашки. Дома мы играем в шахматы и домино. По воскресеньям все мы читаем книги на родном языке. Сидим на диване и читаем, даже младший братишка с папой читает. В прошлом году наша семья получила грамоту от Кызылорда Успенской библиотеки в номинации «Самая читающая семья».

Папа с мамой – пример для

нас. Папа помогает по казахскому языку и литературе и проверяет дневник. Маме много помогает сестренка Айзере. И мы помогаем, режем овощи, я могу печь печенье.

Я хочу пожелать родителям крепкого здоровья. Хочу, чтобы они жили много – много лет и счастья, улыбались много.

Мои родители – самые лучшие на свете.

**Әбілмансұр Амангелді, 5 а класс
Павловская СОШ Успенский район**

Начало моего увлечения

Однажды, проезжая мимо высшего учебного заведения нашего города, я увидел неизвестное для меня сооружение. Я задал вопрос родителям, на что получил ответ: «Это ветряные станции и солнечные панели». Я узнал, что из солнечной энергии можно получить электричество с помощью солнечных батарей. Меня заинтересовала эта тема, и я решил изучить ее. Поинтересовавшись, узнал, что существуют маленькие версии солнечных панелей, после чего решил использовать на своих конструкциях из лего. Это оказалось очень увлекательным процессом, настолько, что я решил написать научный проект. Так начало моего увлечения переросло в научный проект. В этом направлении моим наставником

и помощником был мой научный руководитель, а также мой классный руководитель – Болевская Лариса Дмитриевна. Благодаря ее поддержке и советам я достиг поставленных целей, и написал проект.

Я начал свою работу с того, что изучил принцип работы солнечных батарей, подготовил необходимые материалы. Провел три опыта, в которых были небольшие проблемы, но я их решил. Используя первый и второй опыт со светодиодной лампой и солнечными батареями, я собрал работающую мини модель маяка и машины с фарами. Сконструированные модели работали как при дневном свете, так и от различных источников света. Используя третий опыт с моторчиком, кото-

рый удачно сработал, я соорудил мини модель машины. Моторчик, был использован для создания модели движущейся машинки на солнечной энергии.

Со своим проектом я выступил в стенах родной школы №39. Проект заинтересовал многих ребят, чему я был очень рад. Через некоторое время я выступил на городском этапе Республиканского конкурса исследовательских проектов «Зерде» и получил призовое место. Очень неожиданно и волнительно было услышать свое имя во время награждения победителей.

Работая над проектом, я научился читать схемы, работать с паяльником, изучил как работают солнечные батареи. В дальнейшем хочу внести свой вклад в раз-

витие использования солнечных батарей. Ведь солнечные батареи экологичны и безопасны, не наносят вред природе.

**Рақым Ерназар, 4 «В» класс
СОШ № 39, г.Павлодар**

Фестиваль «Шабыт» ко Дню Республики

В районе Аккулы прошел фестиваль детского творчества «Шабыт», приуроченный ко Дню Республики. Конкурс детского творчества проведен согласно плану работы отдела образования по четырем номинациям. В конкурсе приняло участие более

200 детей.

В первой номинации «Защити свои макеты» участники конкурса представили работы о Родине в будущем на тему «Мы гордимся своей Родиной! Казахстан – страна мечты».

Во второй номинации исполнили патриотические песни и песни о Родной земле. В третьей номинации школы представили ансамбли в инструментальном

исполнении. В четвертой номинации на сцене выступили танцевальные коллективы школ, где были представлены танцы народов мира.

По результатам оценивания жюри на 1 общекомандное место вышла школа села Аккулы, занявшая призовые места по всем номинациям. 2 общекомандное место заняла школа имени А.Баймульдина. 3 место Бескарагайская СШ.

Все участники были награждены грамотами отдела образования, денежными и памятными подарками.

№№19-20
(400-401)

от 31 октября
2023 года

У нас сегодня в гостях юнкоры клуба юных журналистов «Junior s Jornal» Дворца школьников им. М.М.Катаева

Меня зовут Милана, мне 13 лет, учусь в 8 классе. У меня достаточно много увлечений, но особенно я люблю рисовать. Еще я хочу рассказать о моих спортивных достижениях, я очень люблю играть в настольный теннис. В школе я учусь хорошо, на 4 и 5, но легче всего мне дается геометрия. Все же мы бывает задумываемся о выборе профессии, а я могу думать об этом часами, ведь это очень сложный и серьезный выбор. Маленькие дети хотят стать феями, принцессами,

космонавтами, а я, когда была в 4 классе, хотела стать певицей, позже, будучи в старших классах, мои интересы поменялись, и я захотела стать учителем. Мне очень нравится учить, что-то объяснять детям. У меня есть младшие братья, сестры, которым я помогаю с домашними заданиями, и моя идея, стать учителем, уже перестает быть мечтой.

Милана, 13 лет

Лето

Лето - очень хорошее время года. Летом можно увидеть много всего хорошего. Узнать больше нового для себя, рассказать кому-то о своих достижениях летом и вообще лето прекрасно.

Осень - это тоже хорошее время года. Осенью можно увидеть, как листья с зеленых меняются на желтые, красные. И деревья меняют улицы и все остальное с желтыми листьями. Осень чудесна.

Зима - это очень холодное время года, но не смотря на это, зима тоже очень чудесна, ведь у каждого бывало на улице тепло, прекрасно. Рано утром просыпаясь и видишь, как снег окутал все в белую шубу.

Весна - это тоже прекрасно, ведь очень хорошее чувство, когда после суровой зимы наступают теплые деньки, снег тает и становится очень хорошо.

Виноградов Максим
7 «Б» класс

Кем я стану в будущем?

В будущем я хочу стать фельдшером, эта профессия дает мне мотивацию. Мотивация помогает мне понять, кем я хочу стать. Профессия фельдшер очень хорошая, в этой профессии нужно спасать людей, ездить на разные выезды,

тоже очень хорошая профессия, где тебе придется подстригать людей, делать им разные прически, которые им нужны. Так же в этой профессии нужно уметь правильно подстригать.

В общем, эти профессии нуж-

помогать больным. То есть эта профессия помогает всем людям. Фельдшер-это очень ответственная работа, с этой работой шутки не шутят. А моя вторая профессия будет парикмахер. Парикмахер

ны для всех. Каждая профессия актуальна по-своему.

Дубовицкая Арина,
9 класс, сош 14

Что такое тату?

Мои звездочки, всем привет! Все мы, подростки, любим рисунок на теле. У каждого из нас есть тату, или мы хотим тату. Я мечтаю стать тату мастером и это увлечение очень крутое. Что такое тату?

Дети, не бойтесь мечтать, идите к своей цели. В нашем мире около 8 миллиардов людей, и все мы добиваемся своей цели. Я обещаю, когда я стану тату мастером весь мир узнает об этом. Мне эта мечта очень важна, я

могу даже расписать что и как я сделаю. Сначала я отучусь, дальше я поработаю в каком-нибудь заведении, а далее я открою уже свое заведение. Я даже придумала название «Черное небо». Хотя и тату мастер такая себе профессия, они получают большую сумму денег. Не важно, сколько стоит твоя профессия, важно то, что вы идете к этой мечте и любите эту работу.

Алехна Злата, 15 лет

Мое время в «РЦПД»

За все время в РЦПД я поняла, насколько моя жизнь изменилась. Я приехала вечером. Я очень боялась людей. Я думала, что они жестоки. Но со временем я поняла, что все эти люди относятся к тебе с большим удивлением. В РЦПД я нашла много друзей. Но и конечно же, у меня есть лучшая подруга Малика. Хотя мы с ней ругаемся и миримся каждые 5 минут. Вы даже не понимаете, насколько я скучаю эти пять минут. Моя жизнь не была бы такой, если бы не было таких людей. У нас в центре есть директор Жанар Ануарбековна, она очень добрая и хорошая, она относится

к нам, как к своим детям. Она каждую неделю устраивает у нас какой-нибудь праздник, чтобы ее дети были счастливы. Еще у нас есть Айман Каба.

Она зам руководителя, она тоже добрая и очень хорошая. Она всегда что-нибудь придумывает новое. Скоро наступит Новый год, и нужно будет заказывать подарки. Я решила, что закажу что-нибудь приятное для себя. Я очень рада, что наши взрослые хорошо относятся к нам.

Ранецкая Анастасия 14 лет

Книги - это я!

Книга - это маленький мир, где все мечты сбываются, добро побеждает зло, а магия - это в порядке вещей. Я люблю читать книги, потому что с помощью чтения я погружаюсь в волшебную сказку, расследую тайны и прячусь от монстров. Книги помогают мне оказаться в удивительной истории, где я буду главным героем.

В наше время очень мало подростков любят читать. Сейчас век технологий, и все дети погружены в интернет, смотрят видео, узнают информацию, сидят в соцсетях. Я же думаю, книги всегда останутся в моем сердце, где-нибудь в уютном уголке.

С помощью книг люди учатся, можно узнать информацию, правда, нужно чуть-чуть поискать.

Я не буду дальше писать про книги, потому что на это у меня уйдет очень времени, а просто скажу.

Книги - это маленькая все-

ленная, где ты можешь быть кем угодно, стоит лишь представить. Читайте книги, это вам пригодится.

Демченко Дария

Волейбол

Спорт - это маленькая частица меня. Я очень люблю играть в волейбол и заниматься спортом. Я играю в волейбол уже два года. Недавно у меня были соревнования, мы заняли второе место. Я каждый день хожу на тренировки, изучаю всё больше тактик: как делать правильно подачи, как принимать

мяч и т.д. Я очень хочу хорошо играть в волейбол. В дальнейшем я хочу стать тренером по волейболу, учить своих учеников, которые будут заниматься у меня. Я хочу, когда вырасту научить их волейболу даже лучше, чем я играю сама.

Петрова Евгения, 7 класс

Я очень люблю танцевать. Я начала заниматься танцами только тогда, когда приехала в РЦПД центр, и у меня получается всегда хорошо танцевать. Я танцую

на все праздники, когда танцуют старшие. У меня мечта - это быть хореографом и тренером по волейболу

Петрова Евгения, 7 класс

Страницу подготовили юнкоры клуба юных журналистов «Junior s Jornal» Дворца школьников им. М.М.Катаева Шикло Дарья и Алуа Омиргали

Облыстық «Аққу» жобасы аясында М.Катаев ат. Оқушылар сарайында 2023 жылдың 2 қараша күні «Тыйым сөздер – тәрбие көзі» атты сайыс өтті. Аталмыш іс-шараға Павлодар қаласының Малайсары ат. ЖОМ-нің, Қ.Беккожин ат. ЖОМ-нің, № 29 ЖОМ-нің, № 30 ЖОМ-нің «Аққу» клубының мүшелері қатысты.

Қатысушылар «Сырлы сандық», «Сиқырлы сахына», «Қызға қырық үйдің тыйым», «Суреттер сөйледі» деген сайыстың бөлімдеріне қатысып, берілген тыйым сөздердің мағынасын ашып, оларды сахыналап, тыйым сөздің жалғасын тауып, берілген тыйым сөздерге сурет салды. Бұл сайыс арқылы қыз балалар дұрыс дағдылар мен өзін - өзі ұстау сыныптағы, отбасындағы

қарым - қатынас мәдениетінің тұрақтылығын қалыптастырды.

Сайыстың қортындысы бойынша Павлодар қаласы № 29 ЖОМ-нің оқушылары 1-ші орынға, № 30 ЖОМ 2-ші орынға, Қ.Беккожин және Малайсары мектебінің оқушылары 3-ші орынға ие болды.

Тыйым сөздер арқылы қарапайым әдеттерді тәрбиелей отырып, баланың бар істі шын пейілмен, әрі саналы атқаруына қол жеткізеді, яғни сыртқы ұнамды мінездері оның ішкі жан дүниесін айқындайды. Мұның өзі мейірімділікке, ізгілікке шақырады. Тыйым сөздер арқылы тағамды қадірлеу, күнделікті өмірде кездесетін жағдаяттарды ескеру, төрт түлік малды қадірлеу, - деді «Кәусар бұлақ» қол өнер

студиясының жетекшісі Ғалия Сұңғатова.

Ата-бабаларымыз «Қызға қырық үйден тыю, қала берсе қара күннен тыю» деген мақалға қанша ой сыйғызған. Яғни қыз бала тәрбиесіне тек ата-анасы жауапты емес, бүкіл ауыл, қала, ел жауапты болып отыр.

Сайысымыздың басты мақсаты бұрынғы салт - дәстүрді жаңғырта отырып, қазіргі таңдағы қыздарға қазақ халқының тәрбие маңызын, ақыл кеңесін түсіндіру.

Облыстық «Аққу» жобасының үйлестірушісі
Майя Темирболатова

Оқушылар сарайының астрономдары - Республикалық олимпиаданың жеңімпаздары

2023 жылдың 5-8 қараша аралығында Ақтөбе қаласында оқушылардың «Әлем сенің қолыңда» атты II республикалық астрономиялық олимпиадасы өтті. Олимпиаданың мақсаты - оқушылардың астрономия және ғарыштық зерттеулермен байланысты ғылым салаларына қызығушылығын арттыру,

дарынды балаларды анықтау, астрономиялық үйірмелердің жұмысын жандандыру. Ұйымдастырушы - Облыстық Ақтөбе Планетарийі.

Павлодар облысынан командасына М.Катаев ат. Оқушылар сарайының «Антарес» астроклубының тәрбиеленушілері кірді. Олар: № 39 ЖОМ-нің 9 сы-

нып оқушысы Муратова Арина, №3 гимназия 9 сынып оқушысы Титков Дмитрий, № 8 лицейдің 7 сынып оқушысы Садуев Алияр, №39 ЖОМ-нің 7 сынып оқушысы Аканов Руслан.

-Биыл олимпиада қазақтың тұңғыш профессоры – тілтанушы, филолог, қоғам және мемлекет қайраткері Құдайберген Жұбановты еске алуға арналды. Ол бірінші қазақ академиясының, КСРО Ғылым Академиясының филиалының құрылтайшыларының бірі болды. Байқаудың қазылар алқасының төрағасы Алматы қаласының Фесенков ат. астрофизика Институтының профессоры Любовь Илларионовна Шестакова болды. Олимпиадаға 30 білім беру мекемесінен барлығы 150-ден астам оқушы қатысты. Тап-

сырмалар күрделі болды. Физика мен математика пәнін білуден басқа, бірқатар тапсырмалар астрофизиканы және аспан сферасында бағдарлау негіздерін үйренуді талап етті, - деді «Антарес» астроклубының жетекшісі Гульнар Баубекова.

«Антарес» астроклубының тәрбиеленушілері өздерінің жас санаттарында лайықты білімдерін көрсете білді. «Жеңіске жол» номинациясында Әлияр Садуев, Арина Мұратова және Руслан Аканов дипломдармен марапатталды. Олимпиаданың үздік нәтижесін Дмитрий Титков көрсетіп, Республикалық олимпиаданың алтын медалін жеңіп алды. Жеңімпаздарды құттықтаймыз және оларға сәттілік тілейміз!

«Блэйз» Бас жүлдеге ие болды

2023 жылдың 5 қараша күні М.М.Катаев ат. Оқушылар сарайының «Блэйз» үлгілі эстрадалық би студиясы Алматы қаласында өткен «FANTASTIC TALENT» «Алиса в Зазеркалье» атты Республикалық би-шығармашылық фестиваль-конкурсына қатысты.

Байқаудың басты мақсаты - балалар шығармашылығын дамыту және насихаттау, дарынды балаларды анықтау және қолдау.

Жас бишілер конкурста халықтық-стильдендірілген би, эстрадалық би,

«Алиса в Зазеркалье» сюжеттік би-шоу қойылым номинациялары бойынша қатысты.

- Би додасына қатысқан бишілер еліміздің түкпір-түкпірінен келді. Сахына төрінде би қойылымдары ішінен үлкен бәсекелестік, жоғары дайындықты көрдік. Бірақ біздің «Блэйз» ұжымы өзінің кәсібиілігін көрсете

білді, қазылар алқасы оларды жоғары бағалады, - деді ұжым жетекшісі Любовь Корнюхина.

Конкурс қортындысы бойынша:

«Эстрадалық би» номинациясы бойынша «Чарынский каньон» биі үшін Үздік Бас –жүлде;

«Би-шоу» номинациясы бойынша «Алиса в Зазеркалье» сюжеттік қойылым үшін Үздік Бас-жүлде;

«Ұлттық-стильдендірілген» номинациясы бойынша «Қамажай» биі үшін Бас – жүлде;

«Эстрадалық би» номинациясы бойынша «В плену интернета» биі үшін Бас-жүлде.

«Блэйз» үлгілі эстрадалық би студиясын жеңістерімен құттықтаймыз. Ұжым жетекшілері Любовь Корнюхина мен Анжелике Буличті ұжымды даярлаудың жоғары деңгейі үшін алғыс білдіреміз!

«Антарестің» қызықты саяхаты

5-8 қараша аралығында Ақтөбе қаласына сапар барысында Оқушылар сарайының «Антарес» астроклубының жетекшісі мен тәрбиеленушілері институт базасының аумағына шақырту алды.

Павлодар командасын институт офицерлері мен курсанттары жылы қарсы алды. Балалар үшін қызықты экскурсия өткізіліп, оқу орнында ұсынылған мамандықтардың ерекшеліктері туралы айтылды. Авиациядан басқа, жақында университеттің мамандандыруында әскери медицина кафедрасы пайда болды. Инженерлік мамандықтарды оқыту мүмкіндігі де бар. Бір қызығы, университетте оқу тегін, бірақ ҰБТ ұпайларынан басқа, болашақ курсанттар күшейтілген физикалық тексеруден және далалық оқытудан өтуі керек. Сондықтан, оқу бағаларынан басқа, керемет физикалық дайындық қажет.

Экскурсия ұлы батырды еске алудан басталды, делегация 2011 жылы Ұлы Отан соғысының Батыры өзі қатысқан аты аңызға айналған Талғат Жақыпбекұлы Бигелдиновтың бюстіне барды.

Балаларға ұшу аппараттарын пайдаланудың практикалық сабақтар кабинеті көрсетілді, онда команда қозғалтқыштардың әртүрлі түрлерімен, жауынгерлік зымырандармен танысты. Батырдың кітаптары, барлық түрдегі қару-жарақтар, жойғыш ұшақтардың құтқару катапульттары – команда батыр ұшқыштың өмірбаянының маңызды кезеңдерімен таныса алды.

Естелік ретінде курсанттар мен офицерлер құрамы балаларға экскурсиядан суреттер сыйлады. Әуе қорғанысы күштері Әскери институтының басшылығы, офицерлер құрамы мен курсанттары әскери-патриоттық тәрбие үшін эталон және Отанымыздың нағыз қорғаушылары екені сөзсіз.

Сондай-ақ, әскери-патриоттық тәрбие беру мақсатында «Антарес» астроклубының тәрбиеленушілері Әлия Молдағұлова ескерткішіне гүл шоқтарын қою рәсіміне қатысты. Астроклуб тәрбиеленушілері КСРО — ның ұшқыш-ғарышкері, «Союз-11» ғарыш кемесінің зерттеуші инженері, жер атмосферасынан тыс жұмыс істеген әлемдегі алғашқы астроном Виктор Иванович Пацаевтың ескерткішіне гүл шоқтарын қойып және бюстіне құрмет көрсетті.

Біздің сапарымыз ұмытылмас болды. «Антарес» тәрбиеленушілері Талғат Бигелдинов атындағы Әуе қорғаныс күштерінің Әскери институтында оқуын жалғастыруға шақырылды. Жауынгер өзінің күші мен күрделі дизайнымен балаларға қатты әсер қалдырды. Балалар тіпті истребитель ұшқышының орнында отырды. Талғат Бигелдинов ат. мұражайға бару ерекше қызықты болды. Талғат Бигелдинов атындағы Әуе қорғаныс күштері Әскери институтының басшылығына, офицерлер құрамына және курсанттарына алғысымызды білдіреміз.

Гульнар Баубекова
Оқушылар сарайы «Антарес» астроклубының жетекшісі

Волонтером, конечно быть полезно, интересно и получаешь важный жизненный опыт.

Осознавая, что ты делаешь что-то полезное, ты чувствуешь и свою значимость. Это благоприятно вли-

яет на настроение, самооценку и уверенность в себе. А еще чувствуешь, что всё по плечу! Например, учеба. Волонтером может стать каждый, главное желание и любовь к тому, что делаешь.

Начиная с самых маленьких по-

Волонтером быть круто!

ступков, как ребенок, начиная первые шаги, делаешь с каждым днем все больше и лучше. Улучшая экологию своего села, проводя экологические рейды, акции, плагинги. Проводя рейды безопасности, и обучая младших ребят как вести себя во время опасности, пожара, избегать посещения опасных мест. Помогать тем кому нужна поддержка и помощь

Волонтером я стала еще в четвертом классе, меня тоже-ственно приняли на линейке и повязали оранжевый галстук с эмблемой нашего отряда. Сегодня я уже учусь в восьмом классе и с прошлого года командир нашего отряда «Ласточек». Так нас ласково называет руководитель Марина Михайловна. От нее я узнала и учу этому членов своего отряда, что у волонтерства есть свои принципы, без соблю-

дения которых ее нельзя назвать волонтерской. Самый главный принцип – это добровольность, никто не имеет право заставлять человека делать, чего он не хочет и с чем он не согласен. Следующий принцип – не навреди, и третий – толерантность.

В прошлом году мы были участниками областного фестиваля волонтеров, где мы чувствовали силу единства волонтеров всего Казахстана. Где каждый мог рассказать о себе, о своей деятельности. И здесь я подумала: «Где еще ты найдешь такое большое сообщество людей, желающих делать добрые дела? Помогая другим, помогаешь и себе. Нарастивая свою личность и становясь добрее и счастливее.»

Волонтерство сейчас очень популярно, это огромное поле

для творчества и идей, это часто выход из зоны комфорта, поэтому скажи «пока» страхам, ведь ты сможешь.

**Дубинина Милана, ученица
8 класса
Байконысской СОШ**

Зачем школьнику знать свои права и обязанности...

Многие века человечество воспринимало как собственность своих родителей. К счастью в наше время все совсем не так. Каждый ребенок имеет свои права. О них прописаны в международном документе «Конвенции о правах ребенка» и ратифицированы в нашем государстве, республике Казахстан. Если каждый учащийся будет знать свои права и обязанности в школе и дома, то он вырастет грамотным, будет знать границы дозволенного и недозволенного, станет полноценным гражданином своей страны, не будет нарушать законы, сможет принести пользу семье и обществу.

Я ученица 9 класса, член школьного Парламента и школьный Омбудсмен, знаю основные права ребенка в школе. Вот некоторые из них: учащиеся имеют право высказывать своё мнение о качестве образовательного учреждения, вносить предложения об изменении в образовательную деятельность школы, использовать школьные средства массовой информации, издавать газеты и рукописные журналы, создавать различные общественные объединения, если они не противоречат соответствующему закону, принимать участие через соответствующие общественные организации в управлении школой, вносить предложения и замечания.

Эти права имеют исключительно ценное значение для учащихся, так как рассчитаны на развитие всесторонне развитой личности в дальнейшем, умеющей самостоятельно мыслить и оценивать как свои поступки, так и окружающих людей. Научившись правильно использовать свои права в школе, дети во взрослой жизни, я думаю, будут приспособлены к жизни. Основное право — это право на образование. Учащиеся всех образовательных учреждений имеют право на получение образования, независимо: от пола, расы, национальности, языка, происхождения, места жительства, отношения к религии, убеждений, принадлежности к общественным организациям, возраста, состояния здоровья, социального, имущественного и должностного положения.

Также ребенок имеет право на уважение своего человеческого достоинства, свободу совести, информации, свободное выражение собственных мнений и убеждений. К сожалению, эти права ребенка в школе могут нарушаться. Так, нарушением права на уважение человеческого достоинства можно считать различные формы психического насилия, встречающиеся в школе:

- угрозы, унижения, оскорбления словом и делом;
- предъявление к ребенку завышенных требований;
- систематическая необоснованная критика, высказанная в некорректной форме;
- открытая демонстрация негативного отношения к школьнику;
- «буллинг» (травля со стороны одноклассников);
- ксенофобия и дискриминация по любому признаку.

Также ребенок имеет право на безопасные и приятные условия учебы. Несоблюдение правил техники безопасности на уроках физкультуры, запах краски в коридорах в результате не законченного вовремя ремонта, низкая температура в классах в зимнее время — все то, что может нанести вред здоровью ребенка является нарушением этого права.

Но мы знаем, что помимо прав у каждого человека есть и обязанности, и они неразрывно связаны друг с другом. Мы уважаем права людей, а они в ответ обязаны уважать наши права. Вот и у каждого ребенка есть обязанности. Еще до школы дети должны соблюдать множество правил. Например, они обязаны уважать права друг друга. С детства учат малыша, что он не имеет никакого права обижать и оскорблять других детей. Каждый человек имеет собственное достоинство и нуждается в уважении. Так же нужно учить и тому, что дети с другим цветом кожи или особым разрезом глаз абсолютно ничем не отличаются от остальных, и дразнить таких детей неприемлемо. Кроме того, ребенок должен помнить, что детей нельзя оценивать по уровню состоятельности их родителей, можно говорить лишь об их личной старательности и трудолюбии. Все остальное не подлежит обсуждению.

Каждый из нас является частью общества, а значит должен жить по определенным правилам. Чем старше ребенок, тем больше обязанностей на него накладывается. Самое первое, что приходит на ум, это обязанность ребенка получить общее образование. С одной стороны, получение образования — это наше право, которое предоставляет нам государство. Но государство также имеет право контролировать процесс. Таким образом, обучение в школе — это первая серьезная обязанность в его жизни.

Если мы относимся вежливо к одноклассникам, друзьям во

дворе, соседям и знакомым, они точно так же уважительно будут относиться и к нам.

Все обязанности ребенка в школе сводятся к такому перечню:

- соблюдать Устав и правила общеобразовательного заведения;
- добросовестно учиться;
- посещать занятия, входящие в основную образовательную программу, в соответствии с расписанием;
- бережно относиться к имуществу школы;
- уважать честь и достоинство других учеников и работников школы;
- выполнять требования работников школы по соблюдению правил внутреннего распорядка.

Школа — это важная составляющая нашей жизни. Но все-таки больше времени мы проводим дома, со своей семьей. И дома у каждого ребенка тоже есть свои права и обязанности.

Дома ребенок имеет следующие права:

- жить и воспитываться в семье, знать своих родителей;
- на общение с родителями и другими родственниками, когда ребенок проживает отдельно от родителей или одного из них, а также в случаях, если родители проживают в разных государствах;
- на воссоединение с семьей (в случае необходимости ребенок имеет право получить разрешение на въезд в страну и выезд из неё);
- на получение содержания от своих родителей и других членов семьи; при этом средства, причитающиеся ребенку в качестве алиментов, пенсий, пособий, поступают в распоряжение родителей и расходуются ими на содержание, образование и воспитание ребенка;
- на заботу, воспитание со стороны родителей и лиц их заменяющих, а также государства (в том случае, если ребенок остаётся без попечения родителей);
- на уважение достоинства и на защиту от злоупотреблений со стороны родителей.
- в том случае, когда родители и ребенок проживают на территории различных государств, местом жительства несовершеннолетних, не достигших 14 лет, признаётся место жительства родителей.

1)каждый ребенок имеет право выражать своё мнение. Если

он способен сформулировать собственные взгляды на вопросы, касающиеся его интересов, то родители и любые другие взрослые должны уважать его право свободно выражать их, с учётом своего мнения.

2)ребёнок может изменить своё имя, если оно ему не нравится по достижению им 14 лет;

3)защита прав ребёнка возлагается на родителей. Орган опеки и попечительства, а также на прокуратуру и суд.

Проведя исследовательскую работу по вопросу прав ребёнка в школе и дома, я пришла к выводу о том, что права детям нужно знать и важно знать. Так, я каждый день хожу по улицам, учусь в школе, общаюсь со сверстниками и взрослыми, оказываюсь в различных ситуациях, и в каждом случае приходится делать выбор: как быть и что сделать в сложившейся обстановке, как безопасно для себя решить сложившуюся проблему.

Я думаю, хорошо каждому ребёнку знать свои права, они помогают усвоить правила поведения в обществе, разбираться в происходящем в современной жизни. При этом нельзя, строго следуя своим правам обижать родителей, которые, если и не разрешают быть чересчур самостоятельным, или опекают тебя, то это от любви родителей. Нельзя идти с ними на конфликт, нужно в мягкой форме убедить их, ведь они дали нам жизнь, и для них мы - важная часть жизни.

Нужно находить компромиссные решения прежде всего в семье, с собственными родителями, это поможет в дальнейшей жизни, так как мы живём в обществе. Я считаю, что все права, которые я имею играют важное значение в жизни и в тот же момент обеспечивают спокойную и защищенную жизнь. Но очень важно, чтоб человек, знающий свои права не забывал и про свои обязанности. Потому что очень часто мы слышим людей, которые говоря, у меня есть право и совсем забывают про то, что у них есть обязанности. Очень хочется, чтобы наши права не ущемлялись и соблюдались в полной мере.

**Джасланова Аделя
детский представитель
Омбудсмен
Байконысской СОШ
Района Теренкол**

9 способов сохранить свое психическое здоровье

Иногда ты встаешь утром с постели и думаешь «Я не справлюсь», но внутри смеешься – вспоминая те времена, когда чувствовал себя также – Чарльз Буковски

Согласно Всемирной Организации Здравоохранения у психического здоровья следующие составляющие: 1. Отсутствие психических расстройств (а также наблюдаемых симптомов и синдромов оных); 2. Отсутствие жалоб на психическое состояние (все хорошо с памятью, мышлением, поведенческими ре-

акциями, эмоциональностью и т.д.).

Психическое здоровье является частью здоровья в целом. В более широком смысле, психическое здоровье — это состояние благополучия, в котором человек реализует свои способности, может противостоять

обычным жизненным стрессам, продуктивно работать и вносить вклад в своё сообщество, состоять в гармоничных отношениях хотя бы с несколькими другими людьми, способен адекватно реагировать на внешние события.

В этом позитивном смысле

психическое здоровье является основой благополучия человека и эффективного функционирования сообщества.

Кстати, адекватная реакция - далеко не всегда означает реакцию "по дзену".

Решите проблемы со сном

Не стесняйтесь ходить к психологу

Разорвите отношения

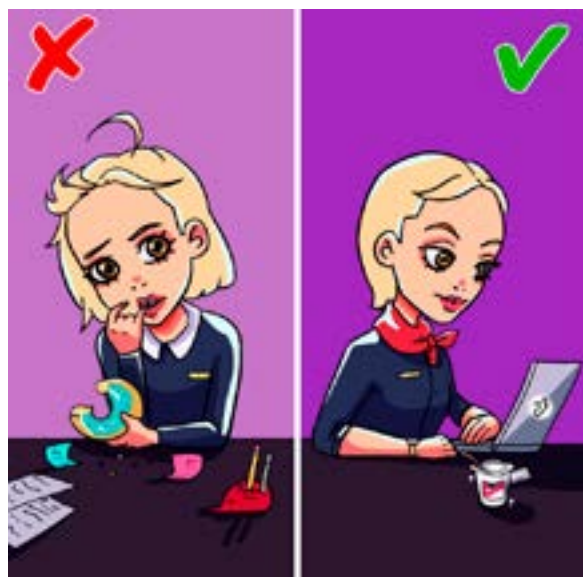
Не злоупотребляйте кофе

Формируйте приятный круг общения

Ешьте йогурт

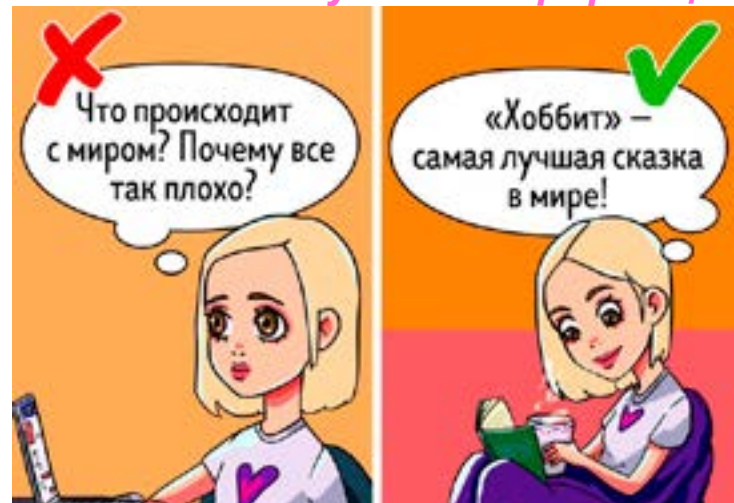
Уделите себе время

Ловите солнце

Избегайте ненужной информации

№№19-20

(400-401)

от 31 октября
2023 года

Адрес редакции:
Республика
Казахстан, 140000,
г.Павлодар,
ул. М.Жусупа, 27,
каб. № 232
Телефон
редакции:
8 (7182) 32-82-63,
twoi_mir@mail.ru

Учредитель:
Общественная
организация
ОДЮО

Гл. Редактор
А. Аипова

Редакторы:
А. Аипова
Т. Суворова

Дизайнер:
А. Сюндыкова

Периодичность
выхода:
1 раз в месяц

Выпускающий
детский
редактор:
Нурия Тукебаева

Территория распространения - Павлодарская область. Собственник и учредитель:
ОО «Областная детско-юношеская организация Павлодарской области». Газета
зарегистрирована в Министерстве культуры и информации Республики Казахстан.
Регистрационное свидетельство о постановке на учет средств массовой инфор-
мации №7917-Гот12.12.2006 г.

Павлодар қаласының М. Катаев ат. Оқушылар сарайында «Сырмақ» қол өнер студиясы 2006 оқу жылының қараша айынан бастап жұмыс жасайды. Бұл студияда оқушылар ши тоқу, ши орау, жүнді түту, иіру, құрақ құраумен айналысады. Сонымен қатар қыздар кесте тігу, ою-өрнекпен алаша тоқу, гобеленмен жұмыс жасайды.

«Сырмақ» ұлттық қолөнер үйірмесінің жетекшісі Дәуірбек Жақсылыққызы. Дәуірбек апай ұмытылып бара жатқан ұлттық қолданбалы қол өнерімізді жас ұрпаққа үйретеді. Бүгін сіздерге шебер қыздардың жұмыстарын ұсынып отырмыз

Ажар Жанкенова

Мирам Аружан

Гульнар Карагесекова

Арина Голяшова

Анель Балешова

Мариям Қадыр

Әбубәкір Айзере

Зинира Ахметова

